

Извештај о самовредновању Правног факултета универзитета Унион у Београду

Историја и основни подаци о установи

Кратки историјат Факултета

Факултет је основан 2001. године, под називом Факултет за пословно право, а почео са радом 2002. године. Регистрован је решењем Министарства просвете и спорта Републике Србије број 612-00-298/2001-04 од 1. новембра 2001. године.

Почетни назив „Факултет за пословно право“ потиче од посебне пажње посвећене студијама пословног права, са више дисциплина тог усмерења и са већим фондом часова тих дисциплина него што је уобичајено на правним факултетима.

Након четири године, Факултет је 2005. године променио назив у Правни факултет и приступио Универзитету Унион у Београду.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, издала је 4.12.2008. године УВЕРЕЊЕ О АКРЕДИТАЦИЈИ бр. 612-00-668/2008-04, а 18.5.2009. године Правни факултет Универзитета Унион у Београду, добио је од Министарства просвете Републике Србије ДОЗВОЛУ ЗА РАД под бројем: 612-00-431/2009-12.

Унутрашња организација Факултета

Факултет има орган управљања, орган пословођења, административни орган, стручне органе и студентски парламент.

Орган управљања факултета је савет, орган пословођења – декан, административни орган – секретар, а стручни орган – наставно-научно веће.

Савет има 17 чланова од којих су 11 представници високошколске установе, три представници оснивача, а три представници студената. Мандат чланова Савета траје три године од дана конституисања савета.

Неки од најважнијих послова Савета су доношење пословника о свом раду, доношење Статута (на предлог Наставно-научног већа), бирање и разрешавање декана, доношење финансијског плана, усвајање извештаја о пословању, давање сагласности

на расподелу финансијских средстава, итд.

Органи пословођења су декан, продекан за наставу и продекан за финансије и науку. Декан се бира из реда наставника на период од 3 године. Нека од најважнијих послова декана су да: заступа Факултет; предлаже доношење аката Савету, Наставно-научном већу и другим органима Факултета, организује и руководи радом служби Факултета; одлучује о распоређивању запослених; стара се о законитости рада Факултета и врши друге послове предвиђене статутом Факултета.

Декан Правног факултета УУБ је проф. др др h.c.. Владимир Водинелић

Продекане Факултета именује и разрешава декан. Именују се из реда наставника и мандат траје најдуже до истека мандата декана који именује.

Продекан за наставу предлаже и прати реализацију планиране наставе на основним академским студијама, предлаже декану промену у организацији наставе, прати издавачку делатност Факултета и организује рад студентске службе, управља њоме и надзире је.

Продеканица за наставу: проф. др Александра Чавошки.

Продекан за финансије и науку предлаже и прати реализацију наставе на постдипломским студијама, предлаже декану промену у организацији наставе, прати финансијско и имовинско стање Факултета, организују рад финансијске службе, управља њоме и надзире је.

Продеканица за финансије и науку: проф. др Слађана Јовановић

Административне органе Факултета чине студентска служба, служба за опште и кадровске послове, служба за економско -финансијске послове и служба обезбеђења, којом руководи секретар Факултета.

Административна јединица обавља административне, финансијске и друге послове ради обезбеђења услова за извођење наставе и обезбеђења имовине и лица.

- Менаџер Факултета обавља послове финансијско-материјалне природе и стара се о финансијском аспекту рада свих организационих јединица.
- Студентска служба обавља послове као што су: упис студената, издавање потврда и уверења о статусном положаја студената, пријем испитних пријава, вођење евиденција о статусном положају студената и друге сличне послове.

- Служба за опште и кадровске послове обавља послове као што су: вођење евиденција о запосленима, административни послови за потребе органа Факултета, пријем и експедиција поште, вођење евиденција, одржавање техничке исправности и одржавање хигијене у пословним просторијама и други слични послови.
- Служба за економско-финансијске послове обавља послове као што су: вођење књиге рачуна, пословних књига факултета, обрачун исплата зарада, плаћања, праћење стања на рачуну и стања имовине Факултета, издавање одговарајућих потврда и уверења и друге сличне послове.
- Служба обезбеђења се стара да се рад на Факултету одвија неометано и безбедно, води рачуна о заштити имовине и лица.

Стручни орган је наставно-научно веће. Наставно-научно веће чине сви наставници, истраживачи и сарадници који су ангажовани на остваривању наставног, научног и истраживачког рада на факултету по основу радног односа или по другом правном основу и представници студената, и то три представника студената. Наставно-научно веће може да формира комисије и друга радна тела.

Наставно-научна јединица:

- организује и стара се о одржавању предавања, семинара, студијских група, вежби и других облика наставе на општем курсу за редовне студије;
- организује и изводи наставу на постдипломским студијама;
- организује и изводи наставу на курсевима за иновације знања, специјализацију и др.;
- обезбеђује услове и пружа помоћ у изради докторских дисертација и магистарских, мастер и специјалистичких радова;
- стара се о оспособљавању наставно-научног кадра за рад на Факултету.

Научно-истраживачку јединицу чине наставници и сарадници са научним степеном магистра наука, односно мастера, доктора наука, доктора филозофије и наставници језика.

Научно-истраживачка јединица ради у групама, комисијама и другим облицима организовања који се формирају поводом рада на одређеном научно-истраживачком пројекту.

Састав групе, комисије, односно другог облика организовања одређује декан и именује њеног руководиоца.

Научно- истраживачка јединица врши следеће делатности:

- истраживање и експериментални развој у друштвеним наукама и то: прикупљање, сређивање и на научним методама засновано проучавање законодавства,

правне науке и праксе у појединим земљама; праћење домаћег законодавства; упоредноправно обрађивање појединих значајних и актуелних питања из области домаћег и страног права; проучавање појединих питања у вези са изградњом и унапређењем правног система Републике Србије и упознавање одговарајућих институција у иностранству са законодавством, правном науком и праксом у Републици Србији;

- усвршавање кадрова за научноистраживачки рад;
- подстицање младих и надарених за научноистраживачки рад;
- издавање научних публикација и одржавање научних скупова.

Библиотека је научно-истраживачка јединица у саставу Правног факултета Универзитета УНИОН

Послови и задаци Библиотеке су:

- праћење домаће и стране издавачке делатности
- набавка публикација
- каталогизација, инвентарисање и предметна обрада набављених публикација и докторских дисертација, магистарских, специјалистичких и мастер радова брањених на Факултету
- чување и давање на коришћење библиотечке грађе
- давање информација корисницима и другим библиотекама и установама
- обука корисника у претраживању електронског каталога Библиотеке
- организовање трибина, промоција и изложби публикација наставника и сарадника, као и других издања везаних за научне дисциплине које се изучавају на Факултету
- други послови и задаци који се Библиотеци повере у складу са прописима о библиотечној делатности

Радом библиотеке руководи управник библиотеке.

Студентски парламент има 20 чланова. За члана Студентског парламента може бити изабран сваки студент/киња Факултета, који је уписан/на на студије најкасније у школској години у којој се бира Студентски парламент. Мандат члана студентског парламента траје годину дана. Студентски парламент има председника и заменика председника.

Циљеви и делатност Факултета

Факултет је високошколска установа, основана ради обављања делатности високог образовања, научноистраживачке, експертскоконсултанске и издавачке делатности.

Факултет обавља следеће делатности:

- Факултетску наставу у области правних и друштвених наука
- Истраживање и експериментални развој у друштвеним наукама
- Издавање књига, брошура, музичких књига и других публикација
- Издавање часописа и сличних периодичних издања
- Делатност библиотека
- Издавање звучних записа
- Остала издавачка делатност
- Образовање одраслих и остало образовање на другом месту непоменуто
- Истраживање тржишта и испитивање јавног мњења
- Консалтинг и менаџмент послови
- Остале услуге рекламе и пропаганде
- Трговина на мало књигама, новинама и писаћим материјалом
- Кантине

Делатности Факултета могу се променити одлуком Савета Факултета на предлог Оснивачког савета и уз сагласност свих оснивача.

У вршењу делатности високог образовања, Факултет организује академске студије, струковне студије, специјалистичке студије и докторске студије.

Визија Факултета

Правни факултет Универзитета Унион ће као специјализовани факултет настојати да својим истраживачким и образовним активностима, програмима и концепцијом буде препознат на регионалном и међународном плану као научна, истраживачка, стручна и високообразовна институција. У циљу остварења ове визије Факултет ће:

- неговати култ знања,
- пробудити студентима трајну љубав за учењем и усавршавањем,
- подржавати истраживачки и испитивачки дух студената, наставника и сарадника,
- афирмисати отвореност и разноликост и учити из ње.

Такође, Правни факултет је опредељен да обезбеди:

- висок квалитет наставе;
- висок квалитет наставног и другог особља;
- висок квалитет научно-истраживачког рада;
- висок квалитет опреме;
- испуњење захтева студената и
- задовољење захтева друштва.

Извештај о испуњености појединачних стандарда

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Стратегија обезбеђења квалитета садржана је у акту који је усвојио Савет Факултета на предлог декана, а који је насловљен као „Политика обезбеђења квалитета“ и заведен под на IV/07 седници Савета одржаној дана 13. 07. 2007. године. Овај акт доступан је јавности преко сајта факултета и налази се на адреси: <http://www.pravnifakultet.rs/>

Анализирајући садржину акта Комисија констатује да акт садржи елементе предвиђене Стандардом 1. Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, и то:

- одређење Факултета да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма;
- мере за обезбеђење квалитета;
- субјекте обезбеђења квалитета (стручна тела, студенте, ненаставно особље) и њихова права и обавезе у том поступку;
- области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања);

- опредељење за изградњу организационе културе квалитета;
- повезаност образовне, научноистраживачке, уметничке и стручне делатности.

Опредељење Факултета да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма је трајног карактера. Комисија констатује да је од оснивања Факултета до данас стално осавремењиван и унапређиван квалитет студијских програма. Овај факултет је од свог настанка конципирао савремени студијски програм који је био компатибилан са студијским програмима европских правних факултета и универзитета и који је садржао многе нове предмете који се нису изучавали према програмима државних факултета у Србији, као што су: Компанијско право, Медицинско право, Право Европске уније. Наставни програм се иновира у складу са законом, уобичајено увођењем опционих предмета, како би се избегла прекомерна оптерећеност студената, а истовремено се омогућило да студенти стекну сазнања из нових правних области. Тако су уведени нови предмети попут Права потрошача и Спортског права. Савременост студијских програма није се постизала само увођењем нових предмета, него и сразмерно мањом заступљеношћу (у односу на студијске програме државних правних факултета) ванправних дисциплина, чиме се постизало, с једне стране, растерећење студената, док су, с друге стране, у већој мери могли да буду уважени захтеви да се кроз студијски програм стекну знања и вештине неопходна за касније успешно бављење правничким професијама. Поред тога, садржина програма је осавремењена, имајући у виду, не само прилике у Србији, већ и актуелне студијске програме у Европи, пре свега у државама чланицама Европске уније.

У погледу мера за обезбеђење квалитета, Комисија налази да се те мере обезбеђују преко добрих студијских програма, избора наставника и сарадника који су компетентни за обављање ових послова, обезбеђења одговарајућег простора и опреме као што су, на пример, библиотека, компјутерска лабораторија, омогућавање неограниченог приступа интернету, али и побољшањем организације рада ненаставног особља, квалитета уџбеника и омогућавањем учешћа студената у раду органа и институција Факултета.

Свака од ових области биће посебно размотрена у овом извештају. Међутим, у оквиру анализе овог стандарда, Комисија констатује да Факултет има све неопходне акте који су донети са циљем да се изгради и спроведе стратегија чији је циљ обезбеђење квалитета и их у свакодневном раду примењује. Колико је то било успешно у коме од сегмената, цениће се у оквиру сваког од стандарда, по областима.

б) Квантитативна анализа елемената- SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Опредељење високошколске установе за унапређење квалитета и организационе структуре квалитета	+++	Нема	
Мере за обезбеђење квалитета	+++	Нема	
Субјекти обезбеђења квалитета	+++	Нема	
Област обезбеђења квалитета	+++	Нема	
Повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности	+	Недостатак научноистраживачке делатности организоване на нивоу факултета	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Јачање опредељења за унапређење квалитета и организационе структуре квалитета	+	Нема	
Преиспитивање могућности за унапређење мера за обезбеђење квалитета	+	Нема	
Нема			
Нема			
Јачање повезаности образовне, научноистраживачке и стручне делатности	++	Фактичка дискриминација приватних високошколских установа, упућеност на сарадњу са приватним установама и тешкоће у конкурисању за пројекте код министарства науке	+++

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе елемената предности, слабости, могућности и опасности примене механизма за очување и унапређење квалитета наставног процеса на Факултету, може се закључити да на квалитет реализације стратегије квалитета највише утичу параметри који се тичу постојања стратегије, субјеката и мера за њену реализацију. Оцењује се да су ови услови у потпуности испуњени, што произилази из аката о акредитацији Установе и студијских програма. Стратегија је доступна свим

субјектима, а надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа у погледу реализације стратегије утврђене су општим актима факултета. Субјекти задужени за реализацију стратегије делују у складу са законом и општим актима факултета. Квалитет се одржава у свим предвиђеним областима, а посебна пажња се усмерава на наставни процес, студијске програме и квалитет наставника и сарадника у настави. У другим областима, унапређује се рад библиотеке и квалитет компјутерске опреме. У мери у којој је то могуће у условима економске кризе, Факултет је успоставио сарадњу са страним факултетима и настоји се да студенти редовно буду упућени на међународна такмичења. Запажају се потребе у јачању повезивања научно-истраживачке, образовне и стручне делатности- Организовање научно-истраживачке делатности је отежано чињеницом да је Факултет, као приватна установа, претежно упућен на сарадњу са другим приватним високошколским установама, јер државне високошколске установе нису мотивисане да успоставе сарадњу са нашим Факултетом, који се доживљава као конкуренција. У интересу побољшања квалитета стратегије квалитета требало би тежити успостављању такве сарадње, развоју научно-истраживачке делатности на Факултету и превазилажењу тешкоћа које спречавају укључивање наставника са Факултета у реализацију пројеката које финансира министарство задужено за науку.

д) Прилози

-Прилог 1.1- [Стратегија обезбеђења квалитета](#)

-Прилог 1.2- [Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)

-Прилог 1.3- [Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о усвајању и допуне \(укључен у годишњи извештај мере за унапређивање квалитета по стандардима\)](#)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Стандарди квалитета разматрани су на три начина. Прво, у погледу њихове утврђености – дефинисаности, друго у погледу остваривања и, треће, са аспекта поступака за обезбеђење њиховог остваривања.

Одређеност стандарда. Стандарди квалитета утврђени су вишеструко, и то како на националном нивоу, тако и на нивоу Факултета. Према оцени Комисије стандарди обезбеђења квалитета утврђени су вишеструко од стране Факултета. Пре свега, дефинисани су Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа који садржи одређење стандарда, укључујући и

минималне стандарде. Овај акт није једини који одређује стандарде. Разрада појединих стандарда врши се кроз друге опште акте Факултета који су донети за поједине области, укључујући и саме студијске програме. Ипак, најзначајнији стандарди одређени су на националном нивоу, а Факултет је својим актима само прецизирао и разрадио поједине стандарде.

Остваривање стандарда. Остваривање стандарда прати се у погледу прописаног минимума, како оног који је утврђен на националном нивоу, тако и минимума остваривања стандарда који су одређени актима Факултета. По извршеној провери, Комисија је констатовала да су сви прописани стандарди остварени најмање на нивоу прописаног минимума, док су неки значајно и премашени. Оваква оцена заснована је на подацима који су припремљени за акредитацију високошколске установе и студијских програма и који су садржани у каснијим редовним годишњим Извештајима Комисије за обезбеђење квалитета и Извештајима декана о раду Факултета.

Поступци обезбеђења квалитета. Обезбеђење квалитета спроводи се кроз различите поступке. Према оцени Комисије најзначајнији поступци којима се обезбеђује потребан квалитет односе се на: утврђивање стандарда квалитета, праћење остваривања стандарда и предузимање мера у случају да се очекивани квалитет не остварује.

Утврђивање стандарда квалитета. Стандарде квалитета које прописује Факултет дефинишу компетентни органи Факултета. Стандарде који се тичу саме наставе одређује Наставно-научно веће као компетентан орган Факултета, састављен од наставника, сарадника и студената. Чине га у највећем броју наставници и сарадници који су компетентни за различите области правне струке, као и за извођење наставе. У складу са очекиваним друштвеним променама, полазимо од претпоставке да ће се убудуће у Србији тражити све више добрих стручњака из области права, док све мање могу бити основана очекивања да ће нечији положај у друштву зависити искључиво од стечене дипломе иза које не стоји знање. У том смислу заједнички интерес наставника, сарадника и студената кроз Наставно-научно веће дефинише се и реализује управо преко утврђивања добрих стандарда чији је циљ висок квалитет знања свршених студената. Осим овог органа, значајна улога припада и Савету Факултета, у чијој надлежности није одређивање стандарда у настави, али јесте одређење других стандарда који се посредно одражавају и на наставу. Реч је о пословима као што је доношење највећег броја општих аката, дефинисању пословне политике Факултета, али и старању о помоћним функцијама, опреми и финансирању који такође значајно утичу на квалитет.

Праћење остваривања стандарда. За постизање жељеног квалитета није довољно да стандарди буду само добро дефинисани, већ је неопходно и да се

обезбеди њихово остваривање. У погледу мера за обезбеђење квалитета, Комисија налази да се те мере обезбеђују преко добрих студијских програма, избора компетентних наставника и сарадника, обезбеђења одговарајућег простора и опреме као што су, на пример, библиотека, компјутерска лабораторија, омогућавање неограниченог приступа интернету, али и побољшањем организације рада ненаставног особља који су ангажовани по потреби у послеподневним часовима. Наставни програми И неопходна литература за спремање испита истакнута је на страници факултета, а неопходни примерци доступни су у библиотеци Факултета.

Предузимање потребних мера у циљу побољшања квалитета.

Органи факултета анализирају извештај Комисије и, по потреби, предузимају мере за које су овлашћени ради отклањања недостатака, односно побољшања квалитета. На основу својих овлашћења декан Факултета примењује препоруке Комисије усмерене на отклањање недостатака у раду установе, односно ради побољшања квалитета, Органи Факултета овлашћени су да и без извештаја Комисије, на иницијативу било ког члана тог органа, расправљају о остваривању квалитета и да, када је то потребно предузму одговарајуће мере.

б) Квантитативна анализа елемената- SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Стандард за унапређење квалитета установе	+++	Нема	
Стандард за унапређење квалитета студијских програма	+++	Нема	
Поступци обезбеђења квалитета	+++	Нема	
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Редовна провера испуњености квалитета установе	+	Ограничена материјална средства	++
Прилагођавање и иновирање студијских програма	+	Нема	0
Унапређење поступака обезбеђења квалитета	+	Нема	0

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На Факултету се правовремено предузимају активности ради припреме за наредни акредитациони циклус. С тим у вези већ две године успешно делује Комисија за оцену квалитета, на основу општих аката факултета и Правилника који регулише стандарде за оцену квалитета. Извештај комисије је прилагођен стандардима, тако да се оцењује испуњеност минималних услова и препоручују мере за унапређење постојеће праксе. Делатност надлежних органа управљања, пословођења, као и стручних органа усмерена је такође на проверу испуњености квалитета установе. У складу са законским могућностима и стандардима иновирају се повремено студијски програми увођењем нових опционих предмета и изменом садржаја постојећих методских јединица, како би се избегла преоптерећеност студента. Могуће је постојеће стање унапредити у том смислу да се, осим годишње провере обезбеђења квалитета установе чешћа извештавања у оним областима у којима је потребно остварити напредак.

д) Прилози

-Прилог 2.1- [Усвојени документ- стандарди и поступци за обезбеђења квалитета ВШУ](#)

-Прилог 2.2- [Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета ВШУ у оквиру стандарда квалитета \(препоруче из извештаја\)](#)

-Прилог 2.3- Усвојени годишњи извештај о раду успостављеног тела за унутрашње осигурање квалитета ВШУ

2.3.1- [Извештај о самовредновању за шк. 2007/2008](#)

2.3.2- [Извештај о самовредновању за шк. 2008/2009](#)

2.3.3- [Извештај о самовредновању за шк. 2009/2010](#)

2.3.4- [Извештај о самовредновању за шк. 2010/2011](#)

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Систем који обезбеђује остваривање квалитета чини организациона структура органа, служби и других облика унутрашњег организовања на Факултету. Факултет је формирао своје органе у складу са Законом о високом образовању, у року предвиђеном овим законом. Благовремено су извршене промене Статута Факултета којим су прецизније и у складу са изменама закона који се односи на високо образовање уређени састав и рад органа Факултета, а са тим изменама усаглашени су други постојећи акти и донети нови. Чланови органа изабрани су у складу са Законом о високом образовању и Статутом Факултета.

Основну организациону структуру Факултета чине следећи органи

- Савет Факултета као орган управљања,
- Декан као орган пословођења, са продеканима,
- Наставно-научно веће, као стручни орган,
- Секретар као административни орган,
- Студентски парламент као орган студената,
- Скупштина оснивача и Савет оснивача.

По потреби могу се формирати и други органи. Ова могућност искоришћена је формирањем различитих комисија које се баве оценом квалитета, покретањем дисциплинских поступака и изрицањем дисциплинских мера, планирањем и усмеравањем издавачке делатности и слично.

Статутом Факултета утврђен је делокруг послова наведених органа, а одлуком о формирању других органа, односно помоћних тела, типа комисија, одбора и слично одређује се њихов делокруг послова. Задаци запослених одређени су Правилником о раду и Правилником о систематизацији послова. Задаци наставника и сарадника одређени су статутом, поменутих правилницима, а заснивају се на усвојеним студијским програмима.

У Савету Факултета и Наставно-научном већу студенти имају одређен број представника, и то по три представника у сваком од ових органа. Статутом је предвиђена и функција студента-продекана. За рад студентског парламента обезбеђен је одговарајући простор и опрема, а сви акти који су значајни за студенте, односно студентски парламент му се достављају.

На Факултету тренутно не постоје катедре, али могућност њиховог организовања је предвиђена у општим актима факултета. Реч је о Факултету са релативно малим бројем наставника и студената. Када би се формирале катедре или други слични облици унутрашње организације у односу на дисциплине које се изучавају на Факултету, то би значило да би или на катедрама било мало чланова или би катедре биле формиране за врло широке области које нису довољно сродне да оправдавају формирање катедри. Статутом је предвиђено да декан може изабрати продекане, који ће му помагати у раду. Именована су два продекана од којих је један задужен за наставу, а други продекан за научно-истраживачки рад и финансије. Постоји и студент-продекан, али његова функција није руководећа. Реч је о традиционалној функцији на факултетима коју Закон о високом образовању не предвиђа експлицитно, али је она као задржана на овом факултету.

б) Квантитативна анализа елемената- SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета	+++	Нема	
Надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета	+++	Нема	
Надлежности стручних органа	+++	Нема	
Надлежности наставника и сарадника	++	Наставници и сарадници би могли у још већој мери бити укључени у активности на контроли квалитета	+
Надлежности студената	+++	Нема	
Организација и функционисање система обезбеђења квалитета	++	Систем обезбеђења квалитета треба конкретизовати	+
Доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета	+	Уочава се недостатак повратних информација о предузетим корекционим мерама	+++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Унапредити систем обезбеђења квалитета тако да обухвати све специфичности установе и акредитованих студијских програма	++	Нема	0
Унапредити квалитет и поузданост инструмената (евалуационих упитника) којима се прати квалитет студијских програма	+++	Нема	0
Установити начин редовног повратног информисања о предузетим корекционим мерама	+++	Без повратне информације нема делотворних измена у поступцима оцене и обезбеђења квалитета	0

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На Факултету континуирано и ефикасно делују одговарајући органи који врше контролу квалитета. Годишњи извештаји се редовно објављују на интернет страници факултета. У активности на контроли квалитета укључују се, у склопу својих

надлежности, Савет, декан и продекани, Наставно-научно веће и, на последипломским студијама, Веће за последипломске студије. Постоје могућности за унапређење постојећег система провере квалитета, нарочито тако што ће се наставници и сарадници у већој мери изјашњавати о квалитету наставе, изменити евалуационе упитнике тако да послуже као поузданији мерни инструменти и инсистирати на још детаљнијем праћењу квалитета сваког студијског програма понаособ. Спровођење препорука Комисије за оцену квалитета је у надлежности декана. О предузетим мерама декан извештава надлежни стручни орган и орган управљања кроз редовне годишње извештаје. Ипак, у циљу унапређења контроле квалитета требало би обезбедити редовну повратну везу која би омогућила да се стекне јаснији утисак о променама у одређеној области у којој је установљена извесна слабост и о евентуалним тешкоћама које су онемогућиле да се постигне планирани квалитет.

д) Прилози

-Прилог 3.1- **Формално успостављено тело са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у ВШУ**

3.1.1- [Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета](#)

3.1.2- [Опис рада](#)

-Прилог 3.2- [Спроведене анкете узети анкете](#)

-Прилог 3.3- [Документи о анализи резултата анкета и усвајању корективних и превентивних мера ;](#)

<https://docs.google.com/spreadsheet/ccc?key=0ArobLyqCmxtgdHixb0tQb3BELUtFZjg5TIZmWDNseIE>

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Од оснивања Факултета до дана сачињавања овог извештаја, студијски програми су се више пута мењали. Последња промена учињена је са циљем да се студијски програми ускладе, не само са европским програмима и потребама тржишта за правницима различитог степена образовања, већ и са захтевима болоњског процеса и стандардима и условима за акредитацију.

И пре последњих промена, студијски програми Факултета били су компатибилни са европским студијским програмима. Са друге стране, студијски програми овог факултета морали су да буду структурирани тако да буду усклађени са програмима других правних високошколских установа у Србији, јер би се ризиковало

да наши дипломци не могу напредовати у професији.

На овом факултету појавили су се многи предмети који се редовно срећу на европским универзитетима, али нису карактеристични за подручје Србије. Предмети који чине основу студијских програма су и садржински осавремењени. Уџбеници који презентирају материју редовно нису старији од две године, а у случају промене прописа додају се, макар у форми додатног штампаног материјала, ако другачије није могуће.

Посебан квалитет студијског програма је везаност за праксу. Као и други правни факултети у Србији, сваке академске године Факултет шаље по 45 студената са друге и треће године основних студија на праксу од по месец дана у београдске судове. Неколико судија је ангажовано на пословима сарадника на Факултету. Њихов задатак је да на вежбама са студентима симулирају праксу и случајеве. Осим праксе у судовима, студенти редовно годишње посећују и друге институције са циљем упознавања праксе.

Као специфичан вид праксе на основним студијама, на Факултету постоје и две правне клинике. То су Правна клиника за породично право, која делује још од октобра 2007.год. уз подршку Америчког удружења правника (ABA/CEELI), а школске 2010/2011 год. започела је са радом и Правна клиника за радно право. У оквиру Правне клинике за породично право, већ трећа генерација студената која је обучена из области породичног права, почела је да пружа услуге бесплатне правне помоћи грађанима. Осим тога, настављена је сарадња и са канцеларијом ОЕБС-а, у оквиру програма подршке Мрежи универзитетских правних клиника, у коју је поред Клинике за породично право укључена и Клиника за радно право. Потврда успешне сарадње са ОЕБС-ом је и прва публикација Мреже, под називом “Вештине комуникације: правни интервју”, у чијем су приређивању и писању учествовали и представници Клинике за породично право.

На Факултету се реализују студијски програми усаглашени са програмима на другим европским универзитетима. Пример овакве успешне реализације заједничког студијског програма јесте програм мастер студија у области права детета који је развијен и усклађен са конзорцијумом европских универзитета и других институција које се баве правима детета. Резултат је, између осталог, и двојна диплома, која би за неколико година требало да прерасте у заједничку диплому свих учесника конзорцијума.

О студијским програмима студенти су у својим анкетама изразили позитивно мишљење оцењујући га оценом 4,1. Истовремено студенти су сугерисали да би се студијски програми могли побољшати увођењем већег броја Изборних предмета И

повећањем броја студентских пракси, а похвалили су гостовања страних професора и услове рада у учионицама.

Комисија сматра:

- да су студијски програми Факултета добро конципирани, квалитетни, савремени студијски програми који не заостају за европским универзитетима;
- да се студијски програми реализују на добар начин, да су праћени одговарајућом литературом и да се настава изводи квалитетно;
- да су ефекти образовања наших свршених студената веома добри и да су наши дипломирани правници за нијансу изнад просека у односу на дипломиране правнике са државних правних факултета;
- да има места за побољшање студијских програма и њихово осавремењивање, али да ће процес акредитације донекле отежати овакве промене и побољшања због тога што свака значајнија промена студијског програма захтева поновну акредитацију студијског програма;
- да повезаност са праксом која се нашим студентима обезбеђује у већој мери него студентима државних правних факултета још увек није задовољавајућа. Комисија сматра да ће повезаност са праксом бити добра ако и када се студентима омогући да сваки студент проведе током школовања најмање два месеца на пракси, било у суду, било у некој другој угледној институцији;
- да се и даље мора радити на поправљању угледа Факултета и отклањању негативног мишљења које у неким институцијама још увек влада о приватним факултетима;
- да треба настојати да се још више прошири међународна сарадња у односу на студијске програме.

б) Квантитативна анализа елемената- SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Усклађеност циљева студијских програма са исходима учења	++	Исход учења није усклађен са циљевима студиских програма	0
Орјентисаност метода наставе ка учењу и исходу учења	+++	Методи наставе нису орјентисани ка учењу и исходу учења	0
Систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења	+++	Систем оцењивања није заснован на мерењу исхода учења	0

Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода	++	Велико ЕСПБ оптерећење студената које одузима време потребно за учење	+
Међусобна усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања	+++	Неусаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција стечених након одређеног циклуса образовања	0
Способност функционалне интеграције знања и вештина	+++	Неспособност функционалне интеграције знања и вештина	0
Поступци праћења квалитета студијских програма	++	Недостатак података потребних за праћење квалитета студијских програма	+
Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама	++	Недостатак повратних информација из праксе о компетенцијама свршених студената	+
Континуирано осавремењивање студијских програма	+++	Статичност и неосавремењивање студијских програма	0
Доступност информација о завршном раду и стручној пракси	+++	Немогућност студената да се информишу о завршном раду и стручној пракси	0
Доступност информација о студијским програмима и исходима учења	+++	Недостатак информација о студијским програмима и исходима учења	0
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Даље усклађивање циљева студијских програма са исходима учења	+++	Студијски програми не доносе жељене исходе учења	0
Даље побољшање метода наставе	+++	Нејасна методолошка слика о	0

који ће допринети још бољем исходу учења		исходима учења	
Систем оцењивања који ће бити заснован искључиво на исходу учења	+++	Систем оцењивања који је у недовољној мери заснован на мерењу исхода учења	+
Потпуна усклађеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења	+++	Превелика ЕСПБ оптерећеност студената на уштрб времену потребном за учење	+
Још боља усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција након одређеног циклуса образовања	++	Неиспуњавање очекиваних компетенција након одређеног циклуса образовања	+
Потпуна функционална интеграција знања и вештина	++	Дисфункционална интеграција знања и вештина	+
Константна доступност података потребних за праћење квалитета студијских програма	+++	Нетранспарентност података који служе за праћење квалитета студијских програма	0
Чешће ажурирање повратних информација из праксе о компетенцијама свршених студената	+++	Непостојање базе података о компетенцијама свршених студената	0
Додатно осавремењивање студијских програма	++	Застарелост студијских програма	0
Креирање прегледнијег центра информација о завршном раду и стручним праксама	+	Непостојање информација о завршном раду и стручним праксама	0
Потпуна транспарентност информација о студијским програмима и исходима учења	+++	Непостојање информација о студијским програмима и исходима учења	0

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе елемената предности, слабости, могућности и опасности примене механизма за очување и унапређење квалитета студијског програма, може се закључити да је за квалитет студијског програма од највећег значаја континуирано осавремењивање свих акредитованих студијских програма, на чему Факултет непрестано ради, те нема опасности да ће у будућности програми постати застарели. Такође, требало би наставити са системом оцењивања који је заснован искључиво на исходу учења, како би се избегла евентуална субјективност.

Информације о студијским програмима и њиховим очекиваним исходима, као и информације о завршном раду и стручним праксама, су транспарентне и доступне студентима. Такође, Факултет се труди да добија повратне информације о знању и компетенцијама својих свршених студената, што је врло похвално, с обзиром да мишљења послодаваца о стеченом знању студената могу бити добар показатељ стварног исхода учења. Са том праксом би требало наставити и у будућности.

Иако тренутно постоји потпуна усклађеност ЕСПБ оптерећења студената са активностима учења, на том пољу треба бити врло опрезан, како би се и у будућности задржала та равнотежа, те како се не би десило да ЕСПБ оптерећеност расте на уштрб времена потребног за учење.

Последњих година Факултет све више пажње посвећује студентским праксама, што је врло похвално. Са том праксом треба наставити и, уколико је изводљиво, чак и повећати број пракси, а самим тим и број студената који их похађају, како би се постигла још боља интеграција теоријског знања и праксе. Тиме ће се створити могућност да Факултет управо по томе буде препознат међу конкуренцијом.

д) Прилози

-Табела 4.1 – [Листа студијских програма који су акредитовани на ВШУ са укупним бројем уписаних студената шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011](#)

-Табела- 4.2- [Исход учења](#)

4.2.- [Исход учења- Мастер права детета](#)

4.2.- [Исход учења- Мастер](#)

4.2.- [Исход учења- Докторске студије](#)

4.2.- [Исход учења- Основне академске студије](#)

4.2.- [Исход учења- Специјалистичке студије](#)

-Прилог 4.1- [Одлуке о акредитацији](#)

4.1.1- [Одлука о акредитацији научно-истраживачке делатности](#)

4.1.2- [Одлука о акредитацији-Установа](#)

4.1.3- [Одлука о акредитацији- ОАС](#)

4.1.4- [Одлука о акредитацији- МАС](#)

4.1.5- [Одлука о акредитацији- МАС права детета](#)

4.1.6- Одлука о акредитацији- САС

4.1.7- Одлука о акредитацији- ДАС

-Прилози 4.2;4.3;4.4;4.5- Процент дипломираних студената у односу на број уписаних у шк. 2008/09; 2009/10;2010/11 у оквиру акредитаованих студијских програма (Основне студије; постдипломске студије)

-Прилог 4.6- Спроведене анкете студената ;

<https://docs.google.com/spreadsheet/ccc?key=0ArobLyqCmxtgdHIxb0tQb3BELUtFZjg5TIZmWDNselE>

4.6.1- Анализа анкета

-Прилог 4.7- доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни ВШУ

-Прилог 4.8- Мишљење дипломираних студената о квалитету и постигнутим исходима учења

-Прилог 4.9- **Задовољство послодаваца**

4.9.1- Аутономни женски центар

4.9.2- Судија Александар Ивановић

4.9.3- Партнери Србије

4.9.4- Удружење тужилаца Србије

4.9.5- Астра

4.9.6- ЦУПС

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Према постојећим подацима, за сваки од предмета, на свим степенима студија израђени су одговарајући планови рада који садрже детаљан приказ садржине предмета и распоред обраде наставних јединица по седмицама, односно по часовима. Оваква пракса постоји на Факултету од године у којој је ступио на снагу Закон о високом образовању. Сви планови рада сачињени у складу са чланом 13. Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета и достављени декану, Комисији и учињени доступним студентима преко сајта Факултета.

Осим планова рада, уведена је и обавеза вођења дневника рада. Дневник рада у облику заједничке књиге води сваки од наставника и сарадника за себе, и то тако што се подаци у њему уписују одмах по одржаној настави. Сматра се да настава није одржана, ако подаци о њој нису уписани у дневник рада, са последицама по зараду наставника или сарадника. Рад је организован у групама које су примерене стандардима усвојеним након ступања на

снагу Закона о високом образовању. Од академске 2008/2009. године одлучено је да број првоуписаних студената на прву годину студија не сме да премаши 200 студената. То омогућава да се предавања увек организују само за једну групу студената, што одговара и просторним капацитетима Факултета. Очекује се да ове пропорције остану и убудуће, а Комисија ће пратити податке и предузимати мере, ако за тиме буде потребе.

У погледу самог извођења наставе, према сазнању Комисије, предавања и вежбе се организују на потребном нивоу. Нису предвиђени механизми провере типа присуствовања чланова Комисије предавањима или вежбама. Комисија сматра да би овакав начин провере био непримерен настави на факултету, јер је реч о стручњацима највишег степена образовања и звања. Осим тога, оваква контрола није уобичајена ни код нас ни у свету. Због тога се комисија ослањала на утиске које су пренели студенти о наставницима и сарадницима преко својих анкета, на седницама Студентског парламента и у непосредним контактима са члановима Комисије и управом Факултета. Досадашњи показатељи говоре у прилог чињеници да је поступање наставника и сарадника према студентима било професионално и коректно, уз максимално поштовање њиховог мишљења, ставова и исказаних примедби и сугестија.

Настава је интерактивна и спроводи се прилагођено потребама будућих правника, уз упознавање са праксом и практичном применом знања. Посебно су добро оцењени ефекти организовања стручне праксе за наше студенте и укључивања стручњака у наставу. Ефекти оваквих облика едукације су оцењени веома добро код студената. Осим тога, Факултет у раду примењује међу првима у Србији и савремене технологије у настави, као што је одржавање предавања путем видео линка – конференцијске везе, којом су омогућена предавања професора из САД.

Комисија је, имајући у виду и одредбе члана 16. Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета анализирала и радно ангажовање наставника и сарадника. У том смислу је закључено да су испуњени сви захтеви и стандарди, као и да је на Факултету ангажован адекватан број наставника и сарадника на свим акредитованим наставним програмима.

Један од задатака Комисије јесте и процена испуњености минимума стандарда, који су у односу на квалитет наставног процеса дефинисани чланом 17. Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета. Закључено је да Факултет испуњава и премашује минималне прописане стандарде квалитета наставног процеса на свим степенима студија и на свим акредитованим наставним програмима.

Факултет се активно залаже и спроводи пројекте перманентног стручног усавршавања наставника и сарадника, кроз њихово учешће у различитим домаћим и

међународним пројектима, конференцијама, семинарима, као и кроз размену наставника и сарадника са различитим страним универзитетима. Факултет такође остварује сарадњу са низом домаћих и страних установа, државних и недржавних институција и организација, која за резултат има и реализацију заједничких пројеката сарадње и размене искустава.

б) Квантитативна анализа елемената- SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
компетентност наставника и сарадника	+++	преоптерећеност наставника на појединим предметима	+
доступност информација о терминима и плановима реализације наставе	++	немогућност студената да се благовремено обавесте о терминима и плановима реализације наставе	++
интерактивно учешће студената у наставном процесу	+	мала заинтересованост студената за учешће у наставном процесу	++
доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе	++	немогућност студената да се благовремено обавесте о студијским програмима, плану и распореду наставе	++
избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења	++	мала заинтересованост студената за нове методе наставе и учења	0
систематско праћење квалитета наставе и корективне мере	+++	неефикасност система праћења квалитета наставе и споро увођење корективних мера	0
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
даље усавршавање наставника и сарадника; проширење наставног кадра	+++	недостатак одговарајућих стручњака на тржишту радне снаге	+
даљи развој савременијег и једноставнијег интернет сајта, који се чешће ажурира	++	недостатак ефикасног модела комуникације између управе/наставног особља факултета	0

		и студената	
анимирање студената да се активније укључе у наставни процес	+	неприхватање студената да се активније укључе у наставни процес	+
даљи развој савременијег и једноставнијег интернет сајта, који се чешће ажурира	++	недостатак ефикасног модела комуникације између управе/наставног особља факултета и студената	0
већа примена савремених метода наставе	++	неприхватање савремених метода наставе, и преоптерећење студената	0
увођење додатних механизма праћења квалитета наставе	+	усложњавање и бирократизација система праћења квалитета наставе и усложњавање процедура за усвајање оперативних корективних мера	++

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе елемената предности, слабости, могућности и опасности примене механизма за очување и унапређење квалитета наставног процеса на Факултету, може се закључити да на квалитет реализације наставног процеса највише утиче квалитет наставника и сарадника; ово је аспект у којем је Факултет знатно ојачао у претходном периоду, и слабости које се могу потенцијално догодити тренутно не долазе до изражаја, а евентуалне опасности нису реалне у наредном периоду. Међутим, побољшање квалитета наставног процеса је могуће у три друга аспекта, који би комбиновано могли имати значајан утицај на коначан исход реализације: наставак увођења савремених метода наставе, анимирање студената да се активно укључе не само као пасивни слушаоци већ као активни предавачи у оним задацима које могу да изврше са успехом, као и боља комуникација између наставног особља и студената путем размене информација преко сајта Факултета. У овим областима се наилази на одређене препреке, пре свега оне које се тичу техничких и финансијских потенцијала, као и оних који подразумевају активније деловање студената и у теоријским сегментима наставног процеса. Ипак, и у овим областима је последњих година постигнут видљив напредак. Са друге стране, може се закључити да је систем контроле квалитета потребно константно унапређивати, користећи искуства функционисања постојећег система. Овај развој не би смео међутим да додатно оптерети и бирократизује поступак контроле квалитета, што је једна од упечатљивих негативних последица усложњавања механизма контроле.

д) Прилози

-Прилог 5.1- [Анкете студената о квалитету наставног процеса](#) ;

<https://docs.google.com/spreadsheet/ccc?key=0ArobLyqCmxtgdHIxb0tQb3BELUtFZjg5TIZmWDNselE>

-Прилог 5.2- Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

5.2.1- [Евиденција](#)

5.2.2- [Правилник о раду](#)

-Прилог 5.3- [Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Имајући у виду неопходност континуираног научног развоја и стручног усавршавања, нарочито научног подмлатка у области правних наука, као и усклађивања правног система Републике Србије са модерним тенденцијама у европском и светском праву, нужност убрзања процеса реформе домаћег институционалног и правног система уз подизање свесности јавног мњења о значају развоја правног система, а у складу са законом, Факултет обавља научноистраживачке делатности: истраживања и експерименталног развоја у друштвеним наукама, усавршавања кадрова за научноистраживачки рад и подстицање младих и надарених за научноистраживачки рад у складу са Програмом научноистраживачког рада и Програмом развоја научноистраживачког подмлатка Факултета, као и издавање научних публикација и одржавање научних скупова. Циљеви у области научноистраживачког рада су: стварање нових научних знања и резултата примењивих у пракси; развој и унапређење наставе; обучавање и усавршавање младих научних истраживача; интензивирање и ширење билатералне научне сарадње; укључивање у мултилатералне процесе научне и образовне сарадње и иницијативе; усмеравање законодавних напора државних органа у правцу побољшања квалитета прописа и уједначавање праксе са развијеним правним системима у свету; подстицање реформи у области законодавства у циљу хармонизације домаћег права са правом ЕУ и трансфер знања и дисперзија научних достигнућа. У том смислу, Факултет је усвојио одговарајуће Програме и Планове и основао научно-истраживачку јединицу чије су основне активности: израда анализа и студија у областима од нарочитог значаја за правни систем Републике Србије; предлагање и примена савремених решења у области правне науке и праксе; учешће у изради текстова прописа уз коришћење резултата научних истраживања и компаративних анализа; представљање

и издавање резултата научних истраживања путем израде публикација, часописа и web презентација; стварање услова наставном особљу да се адекватно бави научноистраживачким радом, те укључивање резултата научноистраживачког рада у наставни процес. У том циљу конципиране су и активности на пројектима, као и финансијска конструкција и план који подржавају научноистраживачку делатност Факултета.

У периоду који је претходио првој акредитацији, коју је Факултет са успехом остварио, приоритет је било обезбеђивање просторних, кадровских и финансијских услова за одвијање и унапређење како наставног процеса, тако и научноистраживачког, уметничког и стручног рада. С обзиром да је овај првобитни циљ у потпуности остварен, Факултет је настојао да даље унапреди свој рад, нарочито у погледу даљег интензивирања постојеће сарадње са другим, како приватним високошколским установама и универзитетима (Мегатренд, Сингидунум, ФЕФА итд), тако и државним установама (Министарство просвете и науке, Уставни суд Републике Србије, Адвокатска комора Србије, Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт друштвених наука, итд) као и међународним и домаћим владиним и невладиним организацијама (ДААД, ГТЗ, Центар за људска права Универзитета Потсдам, Београдски центар за људска права и други) ради реализације заједничких научноистраживачких пројеката (нпр. "Academic Reconstruction in South East Europe", "Development of Public Administration and Management Studies in Serbia", итд) или унапредио стручни рад како свог наставно-истраживачког кадра, тако и студената на редовним студијама (нпр. стручна усавршавања наших наставника и сарадника на страним високошколским установама, учешће студената на међународном такмичењу Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition и сл) тако и студената постдипломаца (нпр. објављивањем резултата седам научних и стручних радова у факултетском часопису са рецензијом). У периоду 2006-2011. године на Факултету је одбрањено 17 докторских дисертација, од чега је седам објављено. Сматрамо предношћу то што су наведене докторске дисертације објављене код реномираних издавача као што су нпр. Службени гласник и Институт за упоредно право.

Наставници и сарадници Факултета ангажовани су и на пројектима чији носилац није Факултет (нпр. пројекат Министарства за науку и технолошки развој „Унапређење конкурентности Србије у процесу приступања Европској унији“, пројекат „Ретке болести: молекуларна патофизиологија, дијагностички и терапијски модалитети и социјални, етички и правни аспекти“ и други), а на коме су наставници и сарадници ангажовани на основу позива за учешће који је упућен Факултету, односно по препоруци Факултета.

У претходном периоду факултет је закључио низ уговора о пословно-техничкој сарадњи са домаћим и међународним организацијама и институцијама, којима се интензивира међународна сарадња (нпр. Уговор о сарадњи са Америчким удружењем

правника на пољу развоја правних клиника, уговор о сарадњи са Европском организацијом за јавно право ради промовисања вредности и циљева Европске уније и други) – видети прилог 6.8.

Саставни део научноистраживачке делатности је и издавачка делатност Факултета. Факултет има и сталну Комисију за издавачку делатност, као и факултетски часопис са рецензијом „Правни записи“ у коме се објављују радови еминентних домаћих и страних аутора, међу којима наставника и сарадника, као и студената редовних и постдипломских студија. Факултет има закључен уговор са Службеним гласником којим је предвиђено да се обоје појављују као издавачи уџбеника и других дела за потребе Факултета. Резултати научноистраживачког рада препознатљиви су и у бројним публикацијама факултета: уџбеницима и монографијама, ауторизованим скриптама, као и неколико коментара закона (нпр. Коментар Законика о кривичном поступку, Коментар Кривичног законика Србије и други). Факултет је у последњих пет година издао 34 уџбеника и 23 ауторизоване скрипте на који начин су готово сви наставни предмети у оквиру основних студија покривени одговарајућим наставним училима. Такође је објављено 6 уџбеника, 18 монографија, два коментара закона и преко 130 чланака у публикацијама међународног и националног значаја, на који начин је обogaћена литература неопходна за успешно спровођење научних истраживања у оквиру специјалистичких, мастер и докторских студија.

Факултет пружа подршку наставницима и сарадницима у њиховом научноистраживачком раду што се огледа и у повећаном броју публикација у реномираним часописима са СЦИ индексацијом (нпр. Правни живот, Право и привреда, Међународна политика, Зборник Матице српске и др). Тако су у претходних пет година наставници и сарадници Факултета објавили укупно 134 SCI-индексираних радова: 38 (запослени на неодређено време) и 96 (запослени по другим основама). Факултет континуирано примењује мере за подстицање наставника и сарадника на објављивање управо у часописима са високом категоризацијом. Једна од повољних околности која ће томе допринети јесте очекивана одлука Министарства просвете и науке за категоризацију часописа „Правни записи“ који од 2010. године издаје Факултет. Подршка у научноистраживачком раду огледа се и у ангажованости Факултета на обезбеђењу могућности за стручно усавршавање наставника и сарадника на реномираним високошколским установама у иностранству (нпр. Frei Universität Berlin, Washington and Lee University, University of Pittsburgh School of Law, и др) – видети прилог 6.6.

Квалитет научноистраживачког рада посебно се узима у обзир приликом избора у звање наставника, као и именовања наставника и ментора на студијским програмима докторских студија (видети прилог 6.4)

У циљу дисперзије резултата до којих се дошло у научноистраживачком раду, факултет је организовао бројна саветовања (нпр. „Примена новог Законика о кривичном поступку, „Судскомедицинско вештачење нематеријалне штете“, „Нове правосудне професије“ итд), предавања еминентних страних и домаћих стручњака (професора на Правном факултету Kyushu Универзитета у Јапану, Отвореног универзитета у Берлину, Карловог Универзитета у Прагу, Washington and Lee University, итд).

Како резултати научноистраживачког рада у области права могу имати важан утицај на побољшање квалитета правног система наше земље, у протеклих неколико година низ нових законодавних решења подстакнуто је значајним доприносом наших наставника и сарадника у процесу израде нацрта закона и других прописа а путем учешћа у радним групама министарстава и других овлашћених предлагача прописа (на пример, Закона о забрани дискриминације, Закона о јавном бележничтву, Закона о задужбинама и фондацијама и др) – видети прилог 6.7.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Обједињеност образовног, научноистраживачког и стручног рада наставника и сарадника	Недовољан број стручних скупова на којима би се презентовали резултати постојећих истраживања и подстицала нова истраживања у појединим областима
Континуираност научноистраживачког процеса и међународне сарадње	Недовољна сарадња са министарством науке и другим релевантним државним институцијама
Редовно годишње праћење и евалуација научноистраживачког рада наставника и сарадника	Недовољна техничка подршка и опремљеност за поједине облике научноистраживачког рада
Чланство и активно учешће наставног кадра у реномираним међународним организацијама и професионалним удружењима	Ограничена међународна сарадња са високошколским институцијама одређених земаља европског континенталног права (нпр. Француска)
Учешће наставника и сарадника у радним	Ограниченост финансијских средстава за

групама за израду прописа усклађених са европским стандардима (од значаја за придруживање ЕУ)	обезбеђење техничких и других услова за обављање научноистраживачког рада
Публикација значајног броја научних радова у областима од стратешког значаја за интегративне процесе	Недовољна заинтересованост наставног кадра за поједине облике усавршавања које обезбеђује факултет (нпр. курсеви страних језика)
Унапређење постојећих и увођење нових наставних курсева као производ резултата научних истраживања	Факултетски часопис није на листи часописа са СЦИ-индексацијом
Подршка наставницима и сарадницима у објављивању резултата научноистраживачког рада у факултетском часопису и другим посебним публикацијама Факултета (монографије, зборници и сл)	Тешкоће у прибављању појединих релевантних публикација у области права
Активна сарадња факултета са другим високошколским установама и институцијама којом се подстиче објављивање резултата научног рада у различитим еминентним часописима и другим публикацијама	Немогућност приступа наставника и сарадника важнијим међународним базама података у области права
Континуирана издавачка делатност у смислу издавања посебних публикација и факултетског часописа са рецензијом	
Обезбеђивање прилика за стручно усавршавање наставника и сарадника у иностранству а нарочито факултетског подмлатка	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Већа ангажованост Факултета ради повећања броја стручних скупова и размене знања	Погоршање опште економске ситуације која води умањењу доступних финансијских средстава
Рад на побољшању сарадње са релевантним државним институцијама	Недовољна отвореност за сарадњу појединих домаћих и иностраних институција
Улагање средстава ради обезбеђења неопходних техничких услова за научноистраживачки рад	Недовољно стимулативна државна политика у области научноистраживачког рада

Проширивање међународне сарадње са новим високошколским установама и међународним организацијама	Слабија заинтересованост подмлатка за научноистраживачки рад у земљи
Категоризација факултетског часописа „Правни записи“ у SCI-индексу	Селективан избор радова за објављивање радова наставника и сарадника у часописима са SCI-индексацијом
Обезбеђење додатних средстава за проширење библиотечког фонда релевантним публикацијама у области права	Недостатак финансијских средстава за инвестирање ради унапређења техничких и других услова за обављање научноистраживачке делатности
Омогућавање приступа реномираним светским базама података у области права и других релеванних друштвених наука	Неповољна друштвена политика у односу на постојање и рад приватних високошколских установа
Повољнији општи услови за стручно усавршавање научноистраживачког подматка у иностранству	Одлив научноистраживачког кадра у друге друштвене сфере
Промена опште друштвене политике у области образовања ради подстицања шире научне сарадње у земљи и иностранству	Ограничена могућност даљег улагања у формирање научноистраживачког подмлатка
Континуирана подршка Факултета укључивању резултата научноистраживачког рада у постојеће и нове наставне програме	
Веће могућности за објављивање резултата научноистраживачког рада наставника и сарадника у часописима са СЦИ-индексацијом	

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе елемената од значаја за процену, очување и унапређење квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада може се закључити да постоји низ показатеља континуираног деловања факултета на пољу обезбеђивања и побољшања квалитета научноистраживачког, образовног и стручног рада. Од посебног значаја је активно учешће наставника и сарадника у научноистраживачким пројектима у земљи и иностранству коме доприноси неизоставна подршка факултета деловању и усавршавању наставног кадра, како кроз издавачку делатност тако и кроз активну сарадњу факултета са другим високошколским установама и институцијама којом се подстиче објављивање резултата научног рада у различитим еминентним часописима и другим публикацијама. Иако је приметна ограничена међународна сарадња са

високошколским институцијама одређених земаља европског континенталног права (нпр. Француска), могу се сагледати могућности за проширивање међународне сарадње са новим високошколским установама и међународним организацијама, пре свега применом постојећих модела добре сарадње факултета, његових наставника и сарадника са представницима бројних иностраних институција у систему високог образовања.

Факултет континуирано ради на унапређењу постојећих наставних програма, али и увођењу нових курсева који су усаглашени са резултатима научноистраживачког рада наставника и сарадника а од посебног су значаја и за формирање квалитетног будућег професионалног правног кадра, као и младог научног подматка у области права. У вези са тим, приметна је потреба за обезбеђивањем појединих релевантних публикација у циљу обogaћивања наставне литературе, што се делом настоји превазићи обезбеђењем додатних средстава за проширење библиотечног фонда, издавачку делатност факултета, као и путем сарадње, односно разменом релевантне литературе са другим високошколским установама у земљи и иностранству. Потенцијалну препреку може представљати погоршање опште економске ситуације у земљи као и недовољна отвореност за сарадњу појединих институција, ипак, може се очекивати да позитивне тенденције у општој друштвеној политици у области образовања, пре свега у смислу подстицања шире научне сарадње у земљи и иностранству, умање могућност реализације наведене опасности.

Обједињеност образовног, научноистраживачког и стручног рада наставника и сарадника подстиче се и кроз редовно годишње праћење и евалуацију наведених активности. У вези са наведеним, приметна је недовољна техничка подршка и опремљеност за поједине облике образовног и научноистраживачког рада која се може превазићи улагањем додатних средстава ради обезбеђења неопходних техничких услова, као и омогућавањем приступа реномираним светским базама података у области права и других релеванних друштвених наука. У претходном периоду факултет је постигао значајан напредак у том смислу, пре свега путем обезбеђења (наставном кадру и студентима) могућности свакодневног коришћења нових електронских база података, као и нове, модерне техничке опреме од значаја за образовни и научноистраживачки рад.

Факултет пружа посебну подршку унапређењу квалитета научноистраживачког рада обезбеђивањем прилика за стручно усвршавање научног кадра, посебно научног подматка, у ком циљу је последњих година организовао и подржао низ стручних скупова ради презентације научних резултата и размене знања и искустава са стручњацима из других релевантних домаћих и иностраних институција, делом у оквиру међународних пројеката у којима се факултет појављује као партнер, као и подршком индивидуалним истраживањима и стручном усавршавању појединих наставника и сарадника на реномираним високошколским институцијама у иностранству. Као потенцијална препрека овом процесу може се сагледати недовољно стимулативна државна политика у области научноистраживачког рада, која за

последницу може имати слабију заинтересованост превасходно подмлатка за научноистраживачки рад, али се може претпоставити да кључни значај у превазилажењу наведене опасности пре свега имају континуирани напори факултета у циљу даљег ширења међународне сарадње са новим високошколским установама и међународним организацијама, већа ангажованост ради повећања броја стручних скупова, као и континуирана подршка Факултета укључивању резултата научноистраживачког рада у постојеће и нове наставне програме.

Последњих година факултет посебну пажњу посвећује унапређењу издавачке делатности у циљу подстицања објављивања резултата научноистраживачког рада. Континуирана издавачка делатност у смислу издавања посебних публикација и факултетског часописа са рецензијом везује се за публикацију значајног броја научних радова у областима од стратешког значаја за интегративне процесе. Резултат наведеног је и препознавање квалитета научноистраживачког рада и стручности наставног кадра факултета које се, између осталог, огледа у значајном учешћу и доприносу наших наставника и сарадника у процесима израде нових прописа усклађених са европским стандардима, од посебног значаја за придруживање наше земље Европској унији. Кроз своју издавачку делатност факултет истовремено пружа непосредну подршку наставницима и сарадницима у објављивању резултата научноистраживачког рада у факултетском часопису и другим посебним публикацијама Факултета (монографије, зборници и сл). Слабост у смислу могућности унапређења специфичног квалитета резултата научноистраживачког рада представља чињеница да у овом тренутку факултетски часопис није на листи часописа са СЦИ-индексацијом, те потенцијална опасност неповољне друштвене политике у односу на постојање и рад приватних високошколских установа, која за даљу последницу може имати немогућност категоризације факултетског часописа „Правни записи“ у СЦИ-индексу. Факултет, стога, треба да настоји да пре свега свеобухватним квалитетом факултетског часописа, како у погледу садржине објављених научних прилога, тако и учешћа реномираних домаћих и иностраних стручњака који су њихови аутори, превазиђе претпостављену опасност и уклони постојеће ограничење одсуства категоризације часописа у СЦИ-индексу у циљу унапређења издавачке делатности факултета и тиме побољшања укупног квалитета научноистраживачког рада.

д) Прилози

-Табела 6.1- [Број и списак СЦИ-индексираних радова](#)

-Табела 6.2- [Назив и евиденциони број НИ пројеката које финансира Министарство науке](#)

6.2.1- [Доказ Уговор](#)

6.2.2- [Доказ Уговор](#)

-Табела 6.3- Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у ВШУ, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира министарство науке

Табела- 6.3.1

Табела- 6.3.2

Табела- 6.3.3

Табела- 6.3.4

Табела- 6.3.5

-Табела 6.4- Збирни преглед научно-истраживачких резултата у установу у предходној календарској години

-Табела 6.5- Списак објављених докторских дисертација и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације

-Прилог 6.1- Награде и признања наставника, сарадника и студената за оставрене резултате у научно-истраживачком раду

-Прилог 6.2- Однос наставника и сарадника укључене у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на ВШУ

-Прилог 6.3- Однос броја СЦИ индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на ВШУ

-Прилог 6.4- Списак ментора према тренутно важећим стандардима као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на ВШУ

-Прилог 6.5- Листа опреме у власништву установе која се користи за научно-истраживачки рад

-Прилог 6.6- Доказ да ВШУ подстиче своје запослене да се активно баве научно-истраживачким радом

Прилог 6.6.1

Прилог 6.6.2

Прилог 6.6.3

Прилог 6.6.4

Прилог 6.6.5

Прилог 6.6.6

Прилог 6.6.7

-Прилог 6.7- Учешће наставника и сарадника у радним групама

- Прилог 6.8- Међународна сарадња ВШУ

Прилог 6.8.1

Прилог 6.8.2

Прилог 6.8.3

Прилог 6.8.4

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и јавним поступком избора наставника и сарадника, чији је циљ провера квалитета наставника и сарадника. Поступак избора наставника врши Универзитет. Ипак, комисију која припрема реферат именује Факултет и она даје предлог Универзитету за избор наставника. Поступак спровођења конкурса и састав Комисије за спровођење конкурса прописани су Статутом Факултета. Ова комисија не врши контролу рада Универзитета, али према сазнању чланова Комисије који су и чланови Сената или Савета Универзитета и поступак на Универзитету се спроводи у складу са Законом, а на основу реферата који израђује комисија коју именује Факултет.

Комисија се састоји од најмање три наставника у звању које је најмање једнако или више од оног за које се бира кандидат, који су изабрани у то звање за једну или више ужих научних области за које се кандидат бира, од којих је најмање један у радном односу на Факултету. Приликом оцене стручног рада наставника, као и педагошких способности, из израђених реферата може се видети да су комисије водиле рачуна о следећим елементима: 1) Објављеним публикацијама и њиховом значају за развој науке, посебно уџбеницима и монографијама; 2) Учешћу у научним и другим пројектима; 3) Учешћу на међународним и домаћим научним скуповима; 4) Менторском раду са подмлатком; 5) Учешћу у завршним радовима на свим нивоима студија; 6) Мишљењу студената исказаном кроз анкету. На основу одлуке Универзитета о избору у звање наставника и реферата о стручном раду и педагошким способностима, декан доноси одлуку о ангажовању наставника. Ни у једном случају није било повреде прописаног поступка избора наставника.

Сличан поступак примењен је и приликом избора сарадника. Иако овај поступак може бити једноставнији, Факултет је и приликом избора наставника спровео поступак који укључује и обавезу писања реферата за сваког од сарадника, на исти начин како се то ради приликом избора наставника. За избор сваког од сарадника формирана је Комисија од три члана која је проверавала истоветне услове који се проверавају за избор наставника. Приликом избора сваког од сарадника поштовани су услови предвиђени Законом и Статутом факултета, што се најбоље види из реферата који су урађени приликом избора сваког од сарадника.

Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета предвиђено је да су наставници обавезни да једном у пет година доставе Факултету податке о свом стручном и педагошком раду, а на захтев декана и пре истека овог рока. Међутим, устаљена је пракса да наставници достављају ове податке сваке године приликом

сачињавања годишњег извештаја Факултета који су доступни на факултетском сајту.

Обавеза је ове комисије да води рачуна и о прописаном минимуму квалитета наставника и сарадника. Чланом 26. Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета прописано је да је минимум квалитета за наставника избор у звање доцента, а за сарадника испуњење услова предвиђених законом. По извршеној провери, Комисија је констатовала да ниједан наставник, као ни сарадник није изабран мимо услова предвиђених Законом и Статутом Факултета. У претходном периоду нису постојали случајеви у којима је онемогућено напредовање у виша наставна звања кандидатима који испуњавају услове. Такође, сви сарадници у настави по стеченом степену образовања и способностима премашују услове који су у односу на њих предвиђени чл. 71 Закона о високом образовању.

Факултет такође придаје велику пажњу усавршавању наставног кадра и у ту сврху одваја одређена средства из факултетског буџета. Факултет је припремио програм развоја кадра у којем је предвидео мере за усавршавање наставног особља, што укључује организовање семинара на факултету, слање наставника и сарадника на конференције и усавршавања у иностранству. Тако је Факултет, од 2009. године, а на основу споразума о сарадњи, упућивао наставнике и сараднике на Правни факултет Фрај Универзитета у Берлину. О међународној сарадњи стара се факултетски координатор за међународну сарадњу. Усавршавање наставног особља се такође одвија и у оквиру Tempus пројекта под називом „*Development of Public Administration and Management Studies in Serbia*“ чија је реализација започета 2009. године.

Надаље, Факултет има закључене споразуме о сарадњи са Уставним судом Републике Србије, Привредном комором Београда, Адвокатском комором Србије, и организацијом Pro Vopo (која се бави пружањем бесплатне правне помоћи) чиме се обезбеђује комуникација између академског особља и релеватних професионалних удружења, а даје и допринос друштвеној заједници. У плану је потписивање споразума и озваничење већ успостављене сарадње са Лекарском комором Србије и Удружењем судија за прекршаје Републике Србије.

На административним и техничким пословима је тренутно 24 запослених. Поред квантитативних индикатора предвиђених стандардима за акредитацију, Факултет у циљу избора ваннаставног особља оцењује и његов рад. На сваких шест месеци студенти оцењују рад стручних служби, а према резултатима евалуације дају се препоруке за побољшање њиховог рада и израде анализе потреба за ваннаставним кадром. Управа сачињава годишњи извештај у коме, између осталог, оцењује досадашњи рад стручних служби и процењује потребу за запошљавањем новог ваннаставног особља у складу са планираним бројем новоуписаних студената и

результатима евалуације.

Факултет у планирању развоја ваннаставног кадра такође узима у обзир прилике на тржишту рада у циљу давања доприноса побољшању стопе запослености, те је у последње две године запослио троје младих у различите стручне службе, а користећи програм „прва шанса“.

У циљу омогућавања развоја/стручног усавршавања наставног кадра одређена су и одређена средства у буџету.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника	Повремене потешкоће у примени нових стандарда студирања и извођења наставе
Поштовање НСВО препоруке минималних критеријума за избор у звање наставника у пољу друштвено-хуманистичких наука	Ограничена средства за континуирано усавршавање наставника и сарадника у иностранству
Фаворизовање научноистраживачког потенцијала кандидата за наставника/сарадника, као и његових педагошких способности	Осредњи резултати у подгледу објављивања научних и стручних радова у висококатегорисаним часописима
Континуирано (на годишњем нивоу) праћење педагошких, истраживачких и стручних активности наставника и сарадника	
Континуирано усавршавање наставника и сарадника	
Континуирана евалуација педагошког	

рада наставника и сарадника од стране студената и уважавање добијених резултата	
Континуирана евалуација рада адиминистративног особља, нарочито у односу према студентима	
Значајни резултати наставника и сарадника у научно-истраживачким и другим пројектима у којима су учествовали	
Повезаност Факултета/академског особља са различитим професионалним удружењима на реализацији заједничких или сопствених пројеката (а на основу потписаних споразума о сарадњи између Факултета и професионалних удружења)	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Развијање постојећих облика сарадње и заснивање нових облика сарадње са универзитетима и другим субјектима на међународном плану ради усавршавања наставника и сарадника	Незадовољавајућа економска ситуација
Подстицање усавршавања наставника и сарадника у иностранству омогућавањем тромесечног плаћеног одсуства или дужевременог неплаћеног одсуства	Недовољна досупност свих фондова Европске уније у овој области за усавршавање наставника и сарадника
Повезивања Факултета/наставника и сарадника са другим релевантним професионалним удружењима и установама	Неједнаке третман приватних високо-образовних установа у односу на државне
Усавршавање наставника и сарадника путем организовања стручних обука и саветовања за запослене у правосудним	Недовољно разумевање основних проблема у области високог образовања од стране оних који доносе политичке

органима и органима државне управе	одлуке
	Примамљивост услова усавршавања и запошљавања у иностранству
	Ограничене могућности објављивања научних и стручних радова у високовреднованим часописима

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

- Подстицати развој наставног кадра организовањем саветовања и семинара о новим наставним методама и техникама по моделу едукација едукатора.
- Подстицати наставнике и сарднике да објављују радове у референтним часописима истовремено настојећи да се факултетском часопису обезбеди припадајуће место на листи категорисаних научних публикација, те дати наставницима и сардницима приоритет приликом избора радова за часопис.
- Унапредити постојеће анкете које попуњавају студенти на свим нивоима студија, а путем којих се евалуира рад наставника састављањем питања која ће омогућити прибављање прецизнијих података за доношење закључка о квалитету наставника/сардника.
- Као вид стимулације за унапређење квалитета наставника/сарадника предвидети награђивање за оне који су остварили добре резултате (према анкетама којима се врши евалуација и према извештају о научном и стручном раду), али и предузети мере према онима који су негативно оцењени.
- Размислити о увођењу позиције особе која ће се бавити развојем кадрова и предлагати мер е за побољшање квалитета кадра.

д) Прилози

- Табела 7.1- [Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у ВШУ](#)
- Прилог 7.1- [Правилник о избору наставника и сарадника- Извод из Статута](#)

- Прилог 7.2- [Број запослених наставника у односу на укупан број студената](#)
- Прилог 7.3- [Програм развоја кадра и анализа потреба за наставним кадром](#)

Стандард 8: Квалитет студената

На Факултету постоји угодан и систем провере квалитета и избора будућих студената. Ранг листа за упис нових студената на основне академске студије формира се на основу бодова остварених на основу успеха из средње школе (за основне академске студије), тако што се просек остварен на све четири године школовања сабере и помножи са два, и по основу успеха на тесту провере опште информисаности и склоности праву, с тим да остварен број поена на тесту не може бити већи од 40. Конкурс за пријем нове генерације студената објављује Универзитет најмање пет месеци пре почетка школске године за све студијске програме.

Процедура пријема студената се објављује на сајту факултета већ у марту месецу за наредну генерацију и као информација стоји све док се у потпуности не оконча процес пријема нових студената. Током целе године информације везане за упис доступне су преко информатора који се може наћи на сајту Факултета www.pravnifakultet.rs. Процедура и критеријуми за упис предвиђени су Статутом Факултета. Посматрано по просечној оцени током средњошколског студирања за претходне три године, Комисија је утврдила да се сваке године одржава једнак просек студената који уписују основне академске студије, тако да је у школској 2010/11 години износио 3,44.

Приликом пријаве на конкурс и уписа на факултет, исти критеријуми се примењују на све пријављене кандидате без обзира на расу, пол, вероисповест, национално и социјално порекло, политичко и друго мишљење, сензорног или моторног хендикепа и друге елементе, што је и јавно објављено у Информатору за студенте/киње. Током студија не врши се дискриминација студената по било ком основу што је утврђено чл. 61, 63. и 79. Статута.

Осим приликом уписа, селекција која обезбеђује квалитет спроводи се и током студија, преко оцењивања и права на упис наредне године. Може се закључити да критеријум оцењивања није благ и да Факултет онако као што је и прокламовао у својој стратегији настоји да свршени студенти буду препознатљиви

по квалитету. На жалост, пролазност се не може оценити као висока, када се упореди са европским уобичајеним процентима пролазности. Са друге стране, она је доказ да Факултет настоји да постигне и одржи врло висок квалитет студија, примењујући истовремено објективан, етичан и коректан однос према студенту.

Све информације везане за студије, студенти добијају преко интернет презентације Факултета, Информатора који је сваком студенту доступан у штампаном облику, као и преко Студентске службе и секретара постдипломских студија. На тај начин обавештени су да је похађање наставе обавезно, како предавања тако и вежби. Такође, студентима је омогућено да сваке недеље посећују консултације код предметних наставника уколико имају било каквих проблема у савладавању испитне материје. Консултације су обавезне за наставнике и одржавају се у сваком семестру, без обзира на предавања из истог предмета.

У погледу оцењивања, наставник-носилац предмета задужен је да са осталим наставницима на предмету и сарадницима изради и представи студентима систем оцењивања на његовом предмету. Начин оцењивања саставни је део плана извођења наставе на сваком од предмета. Резултати оцењивања се континуирано прате. Захваљујући компјутерској обради података после сваког испитног рока могуће је анализирати успех студената, по појединим предметима, као и укупан успех током студирања. Начини полагања испита, правила понашања на испиту, начин оцењивања на испиту, критеријуми за вредновање предиспитних обавеза и систем уписивања оцена детаљно су објашњени у Правилнику о испитима и оцењивању на испитима и Правилнику о предиспитним обавезама који су студентима доступни на сајту факултета. У случају непоштовања правила понашања на испиту, Факултет примењује одредбе Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности студената и санкционише свако непримерено понашање.

Механизми за процену и контролу процедура оцењивања предвиђени су путем приговора на оцену добијену на испиту и полагања испита пред комисијом. Процедуре за остваривање ових права студената дефинисане су Статутом и Правилником о испитима и оцењивању на испитима. Факултет прати оцењивање студената на испитима и проходност на студијском програму Основних академских студија и свим годинама студија (видети Извештај Комисије за самовредновање за школску 2009/10 и 2010/11).

Сви наставници и сарадници имају e-mail адресе познате студентима преко којих студенти могу, без устручавања, постављати питања везана за наставу.

Студентима је на располагању библиотека са свом уџбеничком

литературом, као и читаоница са 60 места и 2 компјутера за спремање испита и претраживање у COBISS систему. Такође, током студија студенти на свим студијским програмима имају право да факултативно похађају наставу из страних језика коју организује Факултет.

Студентима основних академских студија је омогућено да стекну практичне вештине у коришћењу база података са правним прописима. У периоду 2008 - 2011 обуку за рад са електронском правном базом *Paragraf Lex* завршило је 400 студената. Појединцима који су остварили најбоље резултате током обуке уручене су на крају курса адекватне награде. На рачунарима којима располаже Факултет, а који су на располагању студентима, бесплатно су инсталиране одговарајуће базе података. У школској 2010/2011 прва генерација студената, њих 20, је успешно завршила ECDL обуку за рад на рачунару и са успехом су положили све тестове и стекли најпознатији IT диплому - ECDL сертификат. Поред наведених, Факултет и на друге начине подстиче стицање компетенција студената путем обезбеђивања практичних знања (пракса у судовима и код адвоката), такмичења, размене студената, обуке за пружање правне помоћи, летњих школа права, награда, и др. (видети прилоге).

Студентима је омогућено студентско организовање, пре свега у облику Студентског парламента који представља један од органа Факултета (члан 21. Статута) и чији начин рада и одлучивања је предвиђен чл. 48-59. Статута. Студенти имају своје представнике у Наставно-научном већу, Савету Факултета и Универзитета, комисијама за самовредновање, за издавачку делатност, дисциплинској комисији. Такође, студенти су основали два удружења: Студентску унију и ELSA-у.

Чланом 31. Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета предвиђено је да је минимум квалитета у односу на квалитет студената постигнут, ако су испуњена два услова. Прво, да се пријем студената врши на основу бодовања које се заснива на претходном успеху на школовању и резултатима теста опште способности и склоности праву. Када је реч о минимуму квалитета студента који се обезбеђује током школовања, Правилник предвиђа да се сматра да је минимум задовољен, ако је Комисији достављен за сваки предмет писани приказ начина оцењивања студената. Проверавајући стање на свим предметима, Комисија је закључила да је прописани минимум испуњен, али да је право стање далеко боље од прописаног минимума.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Доступност информација везаних за упис нових студената	+++	Слабији просек студената који се уписују	0
Уходана, јасно дефинисана и ефикасна процедура пријема студената	+++	Слаба пролазност на појединим предметима	+
Поштовање равноправности и једнакости студената	++	Слабо разумевање испитне материје због нередовног похађања предавања	+
Доступност процедура и критеријума оцењивања и примена корективних мера	++	Архитектонска немогућност коришћења лифта и монтаже рампе за инвалиде	++
Објективност, коректност и етички приступ професора у оцењивању	+++	Дужина трајања студија	+
Студентско организовање и учествовање у одлучивању	+++	Чести захтеви студената за применом корективних мера у оцењивању	+
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Примена високих критеријума оцењивања производи квалитетне дипломе и добру основу за даље школовање	+++	Губитак студената услед високог критеријума оцењивања	++
Проширивање практичних знања и компетенција студената	++	Незадовољство студената због неразумевања метода и критеријума оцењивања	+
Студентско организовање и координација на вишем нивоу	+		
Већи допринос студената раду и развоју Факултета	+		

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе елемената предности, слабости, могућности и опасности примене механизма за очување и унапређење квалитета студената може се закључити да је за квалитет студената најважнији ниво ангажованости студената у свим питањима везаним за студије. Обавезно похађање наставе, предавања и вежби, коришћење библиотечких ресурса и информисање студената преко сајта и студентске службе Факултета пресудно је за њихов успех на студијама. Факултет, применом корективних мера и праћењем пролазности студената, утиче на објективност, коректност и етички приступ наставника приликом оцењивања студената. Свест наставника да се ови параметри прате доприноси одржавању оваквог приступа студентима, са чим би требало наставити и даље.

Проширивање практичних знања и компетенција студената је циљ коме би требало и даље тежити. Успостављање сарадње са већим бројем адвокатских канцеларија би био добар корак у том правцу.

Студенти јесу организовани у студентске организације, и њихови представници су чланови органа и комисија Факултета, међутим ретко узимају активно учешће у раду истих и тиме своју улогу своде на минимум. Свакако би их требало охрабрити и помоћи им да својим радом дају већи допринос унапређењу како наставних, тако и ваннаставних активности студената.

На студијама 2. и 3. степена, специјалистичким и дипломским академским студијама права би било добро да се уведу нови модули, а у складу са захтевима тржишта рада и интересовањима потенцијалних студената. То би био задатак Факултета за предстојећу акредитацију.

д) Прилози

- Табела 8.1- [Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија](#)

- Прилог 8.1- [Правилник о процедури пријема студената](#)

- Прилог 8.2- [Правилник о оцењивању студената](#)

- Прилог 8.3 и 8.4- [Анкете студената о процени услова и организацији студијских програма и анкете студената о процени објективности оцењивању студената](#)

- Прилог 8.5- Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

8.5.1- [Извод из Статута Правног факултета Универзитета Унион у Београду](#)

8.5.2- [Извод из Правилника о испитима и оцењивању на испитима](#)

- Прилог 8.6 - [Извод из Статута - Студентски парламент](#)

- Прилог 8.7- [Извод из Статута- Одредбе везане за поштовање равноправности студената](#)
- Прилог 8.8- [Правилник о предиспитним обавезама](#)
- Прилог 8.9- [Правила](#)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Библиотека континуирано набавља нове библиотечке јединице, водећи рачуна о потребама корисника, броју и квалитету. До сада је набављено више од 8.000 јединица, од чега су равномерно заступљене књиге на српском и страним језицима. Библиотека поседује укупно 721 уџбеник из различитих области права. Снабдевање часописима се обавља путем куповине и размене са домаћим и факултетима у земљама у окружењу. 157 наслова часописа је обрађено, а у току је обрада више наслов и годишта добијених на поклон у организацији Правног факултета из Луцерна.

Сви предмети су покривени уџбеницима у задовољавајућем броју, квалитету и на време. Библиотека прати наставне програме и поседује монографије препоручене као обавезна или додатна литература.

У саставу библиотеке се налази читаоница са 70 места, и 2 компјутера са интернетом. За сада ово задовољава потребе корисника, али у будућности треба повећати број компјутера.

Техичка опрема библиотеке се састоји од 4 компјутера, 2 штампача, 1 штампач за налепнице и 1 читач баркодова. Корисницима је обезбеђен интернет. Запослени у библиотеци обучавају кориснике за коришћење електронских база података за претраживање библиотечких фондова.

Библиотека ради од понедељка до петка од 9.00 до 20.00 часова и суботом од 11.00-17.00. Радно време суботом је прилагођено студентима на последипломским студијама.

У библиотеци раде двоје запослених: 1 библиотекарка (руководилац) са високом стручном спремом и 1 књижничарка са средњом стручном спремом.

Факултет има компјутерску лабораторију снабдевену са 24 рачунара који су доступни свим студентима. Сви компјутери имају приступ интернету. Студенти имају могућност да одштапају све што желе у компјутерској лабораторији.

За минимум квалитета компјутерске лабораторије довољно је да компјутерска лабораторија има 20 рачунара прикључених на интернет и доступних студентима на употребу. И овај захтев је испуњен јер је обезбеђено 24 рачунара који су прикључени на интернет и доступни студентима.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Факултет има општи акт о уџбеницима усклађен са законским прописима и поступа по њему	+++	Члан 20., тачка 2. Правилника о уџбеницима није усклађен са важећим подзаконским актима.	+
Структура и обим библиотечког фонда (уџбеници и остала литература) задовољавају потребе студената и наставника	+++	У односу на целокупан фонд, нема много књига са старијом годином издања, иако је доста набављено поклоном	+
Електронски часописи су доступни на сајту Факултета. Библиотека има и две базе података које садрже по један е-часопис, прописе, судску праксу, итд.	+++	Недостају електронски часописи на страним језицима	++
Радни простор библиотеке и читаонице задовољавају критеријуме Радно време је прилагођено потребама корисника	+++	Радно време није 12 часова дневно	0
Постојање информатичких ресурса који по броју и квалитету испуњавају потребе наставника и студената	+++	Недостатак бежичне интернет мреже	0

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Усвојити измене Чл. 20., тачка 2. Правилника о удбеницима	+++	Нема опасности	+++
Антикварна набавка књига	++	Да нема ни у антикварницама	++
Коришћење услуга Народне библиотеке Србије и Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић" Претплата на стране базе података	+++	Недостатак финансијских средстава за стране базе података	+
Продужити радно време	0	Рано ујутру и увече нема заинтересованих корисника	0
Увођење бежичне интернет мреже	+++	Нема опасности	+++

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе се може закључити да треба издати још неколико удбеника који би заменили скрипта. Ако није могуће у кратком року, то ће се радити sukcesивно. По питању литературе старијег датума, библиотека је у контакту са антикварницама и континуирано набавља релевантну правну литературу. Треба предвидети финансијска средства за неке стране базе података електронских часописа. Пошто је немогуће претплатити се на све, библиотекарке упућују кориснике на услуге других библиотека као што је Народна библиотека Србије. Искуство показује да на почетку и на крају радног времена нема много или нема уопште корисника библиотеке, тако да сматрамо да нема потребе за продужавањем радног времена на 12 сати дневно. Имајући у виду постојање информатичких ресурса, може се закључити да Факултет располаже довољним бројем рачунара, који својим квалитетом задовољавају потребе студената, са потребним софтвером и интернетом. Као слабост без значајности наведен је недостатак бежичне мреже, која би омогућила лакше коришћење софтвера и интернета, што уједно представља и могућност за усавршавање информатичког система.

д) Прилози

- Табела 9.1- [Број и врста библиотечких јединица у ВШУ](#)
- Табела 9.2- [Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени у ВШУ](#)
- Прилог 9.1- [Општи акт о уџбеницима](#)
- Прилог 9.2- [Попис информатичких ресурса](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Факултет је после доношења Закона о виском образовању извршио одговарајуће промене својих аката и организације управљања. Факултет има орган управљања - Савет, орган пословођења - Декана, стручни орган - Наставно-научно веће, административни орган - Секретара и Студентски парламент. Поред њих постоји и Скупштина оснивача, Савет оснивача, као и бројне комисије. Поменути органи састављени су на начин предвиђен Законом о високом образовању и Статутом факултета. Делокруг рада свих органа Факултета описан је у Статуту (чл. 30, 39, 42, 43, 47, 56).

Рад Факултета организован је у оквиру организационих јединица, и то тако да постоје наставно-научна јединица, научно-истраживачка јединица, ваннаставна јединица и библиотека (чл.149 Статута). Рад неких јединица организован је преко служби. Тако у оквиру ваннаставне јединице постоји студентска служба, служба за опште и кадровске послове, служба за економско-финансијске послове и служба обезбеђења. Све службе и радна места у оквиру њих дефинисане су Правилником о организацији и систематизацији послова ПФУУ.

Један од задатака ове комисије је да цени рад органа и служби. Овај рад, Комисија је ценила преко посредних показатеља који су Комисији познати (притужби запослених и студената на рад органа, број покренутих дисциплинских поступака и донетих дисциплинских мера, отказа и слично). Није било никаквих поремећаја у раду Факултета из чега се генерално може извући закључак да су органи, јединице и службе Факултета добро обављали свој посао. То потврђују и анкете студената, који су се изјашњавали о раду органа и служби Факултета. На основу питања из анкете студенти су дали следеће оцене приказане у табели:

Служба (или део службе)	Просечна оцена	Сугестије
Студентска служба	4,65	Одличан рад, љубазне,

		промена радног времена
Секретаријат	4,48	Обавештени, доступни, љубазни
Скриптарница	4,58	Запослити још једну особу, нема испитних питања за све предмете, ефикасни, промена радног времена

Колегијални органи факултета су увек имали потребан кворум, а највећи број одлука донет је једногласно, док је само мањи броја одлука донет већином. Органи су радили у духу толеранције и уважавања другачијег мишљења.

Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета предвиђено је да се посебно прати и анализира рад студентске службе. У односу на прописани стандард да студентска служба мора имати најмање три извршиоца, а да ако број активних студената пређе број од 1500 студената, мора имати још по једног извршиоца на сваких 2000 студената преко овог броја, студентска служба овог факултета испуњава прописани стандард. Наиме, студентска служба има четири извршиоца, плус једног за студије другог и трећег степена, а број активних студената на крају академске 2010/2011 године није прешао 1500 студената.

Библиотека квалитетом у потпуности задовољава потребе студената. Важно је рећи да студенти у библиотеци могу наћи сву литературу потребну за припрему испита, како ону основну, тако и додатну. Сви уџбеници који се користе за припрему испита налазе се у библиотеци у најмање три примерка.

У финансијском плану Факултета предвиђена су средства за стручно усавршавање запосленог како наставног, тако и ненаставног особља и средства за ове намене су једним делом искоришћена. Управница библиотеке сваке године у јуну месецу присуствује Округлом столу „Друштва библиотекара правних и сродних библиотека Југоисточне Европе“.

Број и квалитет ненаставног особља је, према оцени Комисије, примерен потребама Факултета.

Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета предвидео је и минимум квалитета управљања. Сматра се да је минимум квалитета управљања задовољен ако Факултет има конституисане органе у складу са законом и статутом Факултета. Факултет је извршио своју законску обавезу и конституисао органе у складу са Законом.

Минимум квалитета студентске службе испуњен је ако студентска служба има три извршиоца и још по једног извршиоца на сваких 2000 студената преко броја од 1500 студената. Факултет има мање од 1.500 студената, а студентска служба четири извршиоца, чиме је минимум стандарда задовољен.

Минимум квалитета ненаставне подршке обезбеђен је ако су у

финансијском плану Факултета предвиђена средства за образовање и усавршавање ненаставног особља и ако је план већим делом реализован.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постоји јасно дефинисана систематизација свих радних места		Недовољно се ради на усавршавању и стицању нових знања запослених у ваннастави	
Стручне службе спремно реагују на све захтеве		Слаба заинтересованост стручних служби за усавршавањем	
Јасно дефинисане надлежности органа Факултета			
Анкетирање студената о квалитету рада стручних служби			
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Усавршавање ненаставног особља		Ако запослени у стручним службама недовољно стичу нова знања и не осавремењују их, у будућности неће моћи квалитетно да одговоре на захтеве свог радног места	

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

С обзиром да су на Факултету формирани органи у складу са Закоом о високом образовању и да је ненаставна јединица организована тако да у потпуности задовољава потребе студената и функционисања Факултета на високом нивоу, није потребно спроводити мере за измену утврђене организације.

Квалитет ненаставне подршке би у будућности свакако требало да се унапреди усавршавањем ненаставног кадра. Ту се пре свега мисли на информатичку обуку запослених у Студентској и другим службама, као и похађање семинара из области финансијског пословања и пословне културе и бонтона.

д) Прилози

- Табела 10.1- [Број ненаставних радника стално запослених у ВШУ](#)
- Прилог 10.1- [Статут ВШУ](#)
- Прилог 10.2 – [Шематска организациона структура ВШУ](#)
- Прилог 10.3 – [Анкета студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби](#)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Факултет обавља своју делатност у простору над којим је стекао својину 2009. године купивши га од фирме „Шумадија а.д.“, бруто површине 1.604,89 м² у улици Гоце Делчева бр. 36 у Београду. Настава се организује у две смене. У оквиру овог простора Факултет има две сале за извођење наставе, и то једну капацитета од 230 места, а другу капацитета од 120 места. Факултет има и четири слушаонице капацитета од 60 места, као и компјутерску лабораторију капацитета од 24 места која се користи двонаменски – за потребе наставе и рада на компјутерима, као и за седнице органа Факултета. Омогућен је приступ интернету без ограничења, а студенти имају могућност и да све што желе копирају на CD или флеш меморију, као и да одштапају.

Осим овог простора Факултет је закупио простор од 257,59 м² по уговору бр. 253-01/08 од 12.06.2008. године са предузећем „DATA 011“. Овај простор био је намењен је за извођење наставе на студијама II и III степена. Новембра 2009 године, услед мањег броја уписаних студената уговор о закупу овог простора је раскинут.

Према тренутном броју студената који не премашује 800, овај простор је довољан за извођење наставе на свим студијским програмима, јер се настава изводи у две смене, чему је прилагођено и радно време запослених на Факултету.

Комисија је констатовала да је простор у коме Факултет обавља своју делатност веома добро опремљен за такву врсту делатности. Зграда у Гоце Делчева 36 у којој се делатност обавља, је адаптирана у лето 2006. године. Реч је о прилагођавању унутрашњег простора који је пре тога коришћен за обављање делатности предузећа „Шумадија“ а.д. Како простор није био одоговарајући, то су у потпуности уклоњени сви унутрашњи зидови и простор поново преграђен тако да одговара делатности високог образовања.

Радови су изведени у складу са савременим грађевинским стандардима, укључујући и мере заштите, као што је противпожарна заштита. Простор је опремљен уређајима као што су видео-пројектори и лап-топови, а све слушаонице су умрежене тако да је у свакој могућ приступ интернету и другим базама података које постоје на факултету. Слушаонице су звучно изоловане и међусобно раздвојене кабинетима, тако у њих не допире бука из ходника или друге слушаонице. Читав простор је добро прилагођен делатности факултета, на локацији која је приступачна и има велики број паркинг места.

Комисија је посебно ценила и да ли су испуњени услови који су Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета проглашени минимумом квалитета простора и опреме. Према одредбама овог правилника, минимум квалитета простора обезбеђен је ако је обезбеђено најмање 2 м² бруто простора (бруто површине) по студенту за студенте који су се први пут уписали на одређену годину студија, односно имају обавезу похађања наставе. Као што је већ поменуто, овај простор је обезбеђен, што је довољно за испуњење стандарда у погледу простора, јер се настава изводи у две смене.

У односу на минимум квалитета опреме, Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета предвиђено је да је минимум квалитета опреме обезбеђен ако опрема Факултета омогућава доступност информација у електронском облику, постоји изграђена компјутерска мрежа и опрема која омогућава видео презентације у салама и слушаоницама. Све ово је, као што је поменуто, обезбеђено.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме	+++	Недостатак бежичне интернет мреже у свим просторијама Факултета	+
Рачуарска учионица опремљена у складу са потребама студената	++	Недостатак јединствених студентских налога на рачунарима	+
Просторни капацитети су усклађени са укупним бројем	+++		

студената			
Факултет је власник простора у којем ради			
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Увођење бежичне интернет мреже у све просторије Факултета	+	Технолошки заостатак Факултета у односу на друге високошколске установе	+
Увођење јединствених студентских налога на рачунарима	+		
Обезбеђење додатног простора за администрацију и кабинете наставника	+		
Обезбеђење додатног простора за студије 2. и 3. степена	+		

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

Имајући у виду адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме, може се закључити да Факултет располаже довољним бројем рачунара, који својим квалитетом задовољавају потребе студената, са потребним софтвером и интернетом. Као слабости без значајности наведени су недостатак бежичне мреже, која би омогућила лакше коришћење софтвера и интернета, и недостатак јединствених студентских налога на рачунарима што уједно представља и могућност за усавршавање информатичког система.

д) Прилози

- Табела 11.1- [Укупна површина са површином објеката](#)
- Табела 11.2- [Листа опреме у власништву ВШУ која се користи у наставном процесу и научно истраживачком раду](#)
- Прилог 11.1- [Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима](#)

Стандард 12: Финансирање

Факултет се финансира из извора предвиђених законом и Статутом Факултета. Реч је о следећим средствима:

- Средства која обезбеђују оснивачи у складу са законом и оснивачким уговором;
- Школарине;
- Донације, поклони и завештања;
- Средства (фондова) за финансирање научно-истраживачког и стручног рада;
- Средства намењена за финансирање пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- Накнаде за комерцијалне и друге услуге;
- Приходи од оснивачких права, чланских права и хартија од вредности;
- Други извори, у складу са законом.

Овај факултет не добија од државе никаква средства по основу броја уписаних студената, за разлику од земаља у окружењу где се не прави дискриминација по основу власништва, односно оснивача. Иако не добија никаква средства од државе, до сада је успевао да буде конкурентан факултетима које дотира држава, и да сваку пословну годину заврши без губитака. Рационалним трошењем средстава која су зарађена, прецизним планирањем и добром реализацијом планова, Факултет је успевао да сваку пословну годину заврши финансијски позитивно.

Факултет редовно сачињава финансијски план, као и годишњи извештај и предаје га надлежним органима ради контроле. Финансирање Факултета је транспарентно, што се постиже преко електронске базе података Агенције за привредне регистре, која је доступна преко интернета. Поред тога, Факултет је омогућавао увид у финансијске извештаје свакоме ко је то затражио.

Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета прописано је да је минимум квалитета финансирања испуњен, ако текући рачуни Факултета нису били блокирани у току пословне године. У периоду од 2008. до 2011. године ниједан рачун Факултета није био блокиран нити један дан. Из тога се може закључити да је минимум квалитета остварен и у односу на финансирање.

б) Квантитативна анализа елемената-SWOT

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Јавност начина употребе финансијких средстава и извора финансирања	++	Неизвесност пословања у будућности услед варирања броја уписаних студената	++ +
Прецизно финансијско планирање и одлучивање у складу са планом	+++		
Постојање буџетске резерве и банкарске гаранције у случају престанка рада Факултета	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Обезбеђење финансијких средстава учествовањем у пројектима	+	Неликвидност услед смањеног уписа студената	++ +
		Велика конкуренција високошколских установа са слабијим критеријумом оцењивања студената	++

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

Анализом елемената предности, слабости, могућности и опасности може се закључити да Факултет своје финансијско пословање обавља на високом нивоу, транспарентно и прецизно. Обезбеђивање финансијске стабилности у дужем периоду је кључно за функционисање Факултета, а самим тим и потребан број уписаних студената.

Факултет одржава висок ниво квалитета студија и критеријум који се примењује је виши него на осталим приватним високошколским установама, што може довести до повећаног броја исписаних студената. Са друге стране, ови фактори у претходним годинама нису битније утицали на бројно стање студената, а довели су до повећања угледа Факултета.

У наредним годинама финансијско пословање би требало базирати на штедњи, строгој економској оправданости ангажовања средстава, преважно за унапређење наставе и стручно усавршавање наставног и ненаставног особља.

д) Прилози

- Прилог 12.1- [Финансијски план 2011/2012](#)
- 12.1.1.- [Одлука о усвајању финансијског плана 2011/2012](#)
- Прилог 12.2- [Финансијски извештај за предходну школску годину](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Правни факултет Универзитета Унион у Београду обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад различитих студентских организација на факултету, рад студентских представника у телима Факултета, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

Од оснивања Факултета прихваћено је опредељење да Факултет мора студентима бити пријатељско окружење, у коме ће њихови ставови и интереси бити уважавани, што је адекватно исказано слоганом Факултета: „Учите и научите у пријатељском окружењу“.

Поред учешћа представника студената у телима Факултета, Политиком обезбеђења квалитета је предвиђено да сваки наставник и сарадник унутар домена своје одговорности треба да уважи сваку, а нарочито иницијативу студената, која би водила ка побољшању наставног процеса, имајући у виду да је Факултет усмерен на непосредну сарадњу са својим корисницима.

Обавезно учешће студената у поступку самовредновања и провере квалитета прокламовано је чланом 3. Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета (у даљем тексту: Правилник), као један од четири основна принципа у складу са којима Факултет обавља своју делатност и који истовремено представљају принципе обезбеђења квалитета.

Два представника студената су чланови органа праћења обезбеђења квалитета и самовредновања. Правилником је прописано да је овај орган на Правном факултету Универзитета Унион, Комисија за обезбеђење квалитета (у даљем тексту: Комисија) која се састоји од девет чланова, од којих су два из реда студената.

У складу са чланом 10. Правилника, Комисија приликом анализе студијског

програма посебно води рачуна о мишљењу студената о студијским програмима израженом кроз анкете, посредством студентског парламента или других представника студената.

Чланом 45. Правилника је прописано да се улога студената у самовредновању и провери квалитета обезбеђује:

- Обезбеђењем услова за рад студентског парламента;
- Омогућавањем рада студентским организацијама;
- Разматрањем предлога студентских организација и одлучивањем о предлозима;
- Учешћем представника студената у раду органа и тела Факултета, у складу са статутом Факултета;
- Анкетирањем студената о квалитету.

Поред тога, Правилник прописује да пре увођења промене у постојећи студијски програм, увођења новог студијског програма или укидања постојећег, Наставно-научно веће може затражити мишљење студената о томе. Мишљење студената прибавља се изјашњавањем студентског парламента, анкетом студената или на други начин.

Посебно важан начин учешћа студената у самовредновању и провери квалитета јесте анкетирање студената, које се спроводи једном годишње, и то крајем летњег семестра, а за једносеместралне предмете који се слушају у зимском семестру – крајем зимског семестра. Питања у анкети се односе на студијски програм, наставни процес, наставнике и сараднике, оцењивање, уџбенике и литературу, управљање Факултетом, ненаставно особље, простор и опрему. Комисија посебно анализира резултате анкете, а нарочито поновљене сугестије и замерке које истиче већи број студената, а резултат анализе износи у свом извештају који доставља и студентском парламенту. Резултати анкете чине се на одговарајући начин доступним наставницима, сарадницима и ненаставном особљу у делу који се односи на њих.

Резултати анкетирања студената показују да студенти оцењују одличном оценом услове студирања. На скали од 1 до 5, просечна оцена услова студирања је 4,54, при чему студенти посебно наглашавају да је за њих веома корисно што Факултет обезбеђује предавања гостујућих професора из иностранства, као и одличне услове у учионицама и слушаоницама. Као сугестију студенти предлажу више праксе и активнија предавања.

Када су у питању уџбеници, студенти их оцењују врло добрим, тј, конкретно оценом 4,24, при чему као најбоље оцењују уџбенике на предметима: Основи

грађанског и привредног права, Породично право, Међународно кривично право, Међународно јавно право, Саобраћајно право, Стварно право, Кривично процесно право и Уставно право, док се најгорим оцењују уџбеници на предметима: Наследно право, Облигационо право, Међународно приватно право, Статусно привредно право, Кривично право и Енглески језик.

Студенти су, кроз анкетирање, одличном оценом оценили Секретаријат Факултета, тј. конкретно оценом 4,48, додајући да су запослени у Секретаријату обавештени, доступни и љубазни.

Одличном оценом је од стране студената оцењена и Студентска служба (конкретно оценом 4,65), уз коментаре да је њихов рад одличан и да су запослени љубазни, а као сугестију студенти предлажу промену радног времена.

Скриптарницу Факултета су студенти оценили оценом 4,58, упућујући и конкретне предлоге: запослити још једну особу, нема испитних питања за све предмете, ефикасни, промена радног времена.

Студенти сматрају да је информисаност на Правном факултету Универзитета Унион у Београду на веома виском нивоу, дајући јој у просеку оцену 4,71. Студенти су у писаним коментарима изнели мишљење да је веб сајт Факултета перфектан, али да би требало радити на чешћој комуникацији путем e-maila.

Оценом 4,02 студенти су оценили спорт и рекреацију, уз коментаре да је особље љубазно, али да би понуда требало да буде разноврснија.

Хигијеном на Факултету су студенти веома задовољни, просечна оцена у анкетама је 4,86, уз следеће коментаре студената: одлична хигијена, спремачице су супер, дати им већу плату.

На питање „шта би мењали на факултету“, студенти одговарају: полагање испита преко колоквијума, увођење студентског часописа, турнир у фудбалу, модернији апарат за кафу, увођење камера, организовати више стручних екскурзија.

Према наведеним резултатима, све оцене су или врло добре или одличне, па се може закључити да су студенти релативно задовољни начином на који Факултет обавља своју делатност, иако понеке од изнетих сугестија (примера ради, последње од наведених сугестија) нису у свему примерене озбиљности анкете. Због тога би у наредном периоду Комисија требало да објективизираним упитницима омогући тачније изражавање и мерење ставова студената, који би тада могли у већој мери да буду уважавани ради кориговања рада Факултета.

У односу на прописани минимум квалитета, Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета предвиђено је да је минимум квалитета улоге студената обезбеђен ако, у складу са законом, студенти имају представнике у Савету Факултета и Наставно-научном већу, ако је конституисан студентски парламент и ако се анкетање студената спроводи у роковима предвиђеним Правилником. Комисија је констатовала да студенти имају представнике у Савету Факултета и Наставно-научном већу, да је конституисан студентски парламент и да се анкетање студената спроводи у роковима предвиђеним Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета. Штавише, представници студената су били укључени непосредно и у рад Комисије за акредитацију, чиме студенти показују и властиту заинтересованост за рад Факултета.

У годишњим извештајима о резултатима самовредновања Правног факултета Универзитета Унион у Београду, Комисија је закључила да у самовредновању и провери квалитета студенти учествују непосредно или преко својих представника у Наставно-научном већу и Савету Факултета. Најважније тело које представља студенте је Студентски парламент. На Факултету је обезбеђен простор и техничка опрема за представнике Студентског парламента, док се за одржавање седница или друге организоване активности користе и друге просторије Факултета. Поред Студентског парламента, на Факултету делује студентска организација ЕЛСА, а студентима се омогућава организовање добротворних и хуманитарних акција.

Комисија ја у својим извештајима констатовала да је овај стандард испуњен у складу са законом.

б) Квантитативна анализа елемената

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Студенти су чланови тела за обезбеђење квалитета, тј. Комисије за обезбеђење квалитета	+++	Представници студената постдипломских студија нису укључени у рад Комисије за обезбеђење квалитета	+
Представници студената учествују у раду свих органа и тела Факултета.	+++	Студенти су у недовољној мери заинтересовани за учешће у раду и	+

<p>Порет тога, постоји и Студентски парламент који даје мишљења приликом доношења одређених одлука. Студенти преко својих представника у Наставно-научном већу и другим телима Факултета и кроз непосредни контакт са наставницима и сарадницима Факултета, учествују у осмишљавању реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања</p>		<p>не користе у потпуности постојеће могућности. Поред тога, долази до релативно честих промена представника студената, као и кашњења у именовању представника студената, због немогућности постизања договора међу студентима о избору представника у тела Факултета.</p>	
<p>Постојање студентске евалуације, тј. анкете, као и: редовно спровођење анкета, доступност резултата анкете, укљученост резултата анкете у укупну оцену самовредновања и оцену квалитета, укљученост у годишње извештаје о самовредновању, у годишње извештаје декана о раду Факултета за сваку академску годину; укљученост резултата анкете у информатор за студенте, који је јавно доступан и објављен на сајту Факултета</p>	+++	<p>Релативно мала заинтересованост студената за резултате анкете</p>	0
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
<p>Укључивање постдипломаца у рад Комисије за обезбеђење квалитета</p>	+	<p>Спеченост постдипломаца да учествују у раду Комисије, због неостатка времена (већина је у радном односу) и нижи ниво заинтересованости за рад Комисије</p>	+
<p>Повећање броја представника студената у свим телима и органима Факултета и укључивање представника постдипломаца</p>	+	<p>Неименовање представника студената у поједина тела или органе Факултета, од стране Студентског парламента</p>	+
<p>Повећање броја питања у анкети. Спровођење анкете у електронском</p>	++	<p>Могућност незаинтересованости студената за понуђавање свих</p>	0

облику		питања у анкети због повећаног обима; опасност да електронску анкету попуњавају субјекти који нису студенти	
--------	--	---	--

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета

На основу анализе елемената предности, слабости, могућности и опасности улоге студената у самовредновању и провери квалитета, може се закључити да је на Правном факултету Универзитета Унион у Београду улога студената у самовредновању и провери квалитета на веома високом нивоу и да је томе посвећена посебна пажња од самог оснивања Факултета. Након ове анализе, идентификован је и одређени простор за даље унапређење, што би се могло постићи предузимањем следећих мера и активности:

1. Било би корисно укључити представнике студената и то свих нивоа студија и студијских програма у поступак израде анкета, односно осмишљавање питања.
2. Повећање броја питања у анкети.
3. Спровођење анкете у електронском облику.
4. Повећање броја представника студената у свим телима у органима Факултета, што би допринело да се различита мишљења студената искажу и да у заједничном раду Факултет долази до решења која у већој мери одговарају студентима.
5. Укључивање постдипломаца у рад Комисије за самовредновање, што је већ разматрано на Факултету, али су студенти постдипломских студија указали да због радног времена нису у могућности да узму учешћа у раду Комисије, па би се њихова укљученост могла реализовати неформалним давањем мишљења путем e-maila и у непосредној комуникацији са наставницима и сарадницима Факултета, као што је сада случај.

д) Прилози

- Прилог 13.1- Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

13.1.1- [Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета](#);

13.1.2- [Политика обезбедјења квалитета](#);

13.1.3- Одлука Студентског парламента ПФУУБ о именовану студената-чланова Комисије за самовредновање (са позивом и записником са седнице Студентског парламента)

13.1.4- Одлука Наставно-научног већа о именовану чланова Комисије за обезбеђење квалитета;

- Одлука Наставно-научног већа о именовану заменика председника Комисије за самовредновање;

- Одлука Наставно-научног већа о именовану заменика чланова Комисије за самовредновање;

- Одлука Наставно-научног већа о именовану члана Комисије за самовредновање.

- Прилог 13.2- Анкете студената

Стандард 14 : Систематско праћење и периодична провера квалитета

Правни факултет Универзитета Унион у Београду континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши редовне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Факултет има утврђене стандарде и поступак за оцењивање квалитета. Факултет има Политику обезбеђења квалитета, као и Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета (у даљем тексту: Правилник).

Политиком обезбеђења квалитета су прописани циљеви обезбеђења квалитета који се тичу сталног побољшавања квалитета наставе, истраживања и управљања у складу са вежећим Законом о високом образовању Републике Србије и захтевима стандарда за оцењивање квалитета висошколских и научно-истраживачких установа, као и начини којима се ови циљеви постижу. У остваривању постављених циљева посебан значај и задатке имају Комисија за обезбеђење квалитета и декан Факултета, али и други органи и службе у оквиру свог делокруга послова. На тај начин су на Правном факултету Универзитета Унион у Београду успостављени унутрашњи механизми за обезбеђење квалитета управљања, процеса руковођења, наставног процеса, студијских програма, услова рада, процеса истраживања и развоја, финансијских и других логистичких процеса.

Саставни део политике квалитета јесте самовредновање, које се обавља у редовним временским интервалима, у складу са општим актима Факултета, кроз

делатност Комисије за обезбеђење квалитета, као нарочитог, самосталног и независног органа. Комисија за обезбеђење квалитета најмање једном годишње проверава и анализира обављање делатности Факултета са аспекта предвиђених стандарда квалитета, нарочито водећи рачуна о оценама студената, као корисника услуга. Са резултатима ове анализе Комисија упознаје декана, запослене, студенте и јавност.

На Факултету су обезбеђени услови и инфраструктура за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. Старање о праћењу и провери квалитета је задатак многих органа, служби, наставника и сарадника, као и ненаставног особља. Ипак, посебна улога припада Комисији за обезбеђење квалитета (у даљем тексту: Комисија) која је задужена да врши периодичну оцену квалитета. Оцена ове комисије изражава се извештајем који се подноси најмање једном годишње.

Комисија је самостална у раду, а састоји се од девет чланова, од којих су четири из реда наставника, по два из реда сарадника и студената, а један из реда ненаставног особља. Мандат чланова Комисије је три године, без ограничења поновног именовања.

Комисија прати и анализира: квалитет студијских програма; прати испуњавање предвиђених стандарда, а нарочито минимум стандарда; израђује извештаје предвиђене Правилником; иницира покретање поступака предвиђених Правилником и другим актима Факултета.

Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета садржи посебан део којим уређује систематско праћење и периодична проверу квалитета. Посебно је прописана обавеза праћења и провере квалитета, која подразумева да Факултет у складу са законом и поменутиим правилником, у свим областима обезбеђења квалитета: континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши појединачне провере; обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета; обезбеђује повратну информацију од послодаваца, службе за запошљавање, својих бивших студената и других организација; обезбеђује податке за упоређење са страним високошколским установама у погледу квалитета. Факултет, на начин предвиђен Правилником, спроводи периодично самовредновање најмање једном годишње, а резултати самовредновања изражавају се извештајем Комисије.

Поред тога, Факултет најмање једном у три године спроводи вредновање ангажовањем одговарајућих лица изван Факултета у циљу провере испуњености стандарда предвиђених овим правилником (екстерно вредновање). Одлуку о

екстерном вредновању доноси Савет Факултета, а резултати екстерног вредновања изражавају се извештајем. О резултатима самовредновања и екстерног вредновања Факултет упознаје наставнике и сараднике, студенте преко студентских организација, Комисију Републике Србије за акредитацију и проверу квалитета и јавност.

У областима обезбеђења квалитета Комисија Факултета континуирано прикупља информације о обезбеђењу квалитета. Комисија може да захтева од органа Факултета, службе или запосленог да јој достави одређене податке, односно повремено доставља податке из области обезбеђења квалитета предвиђених Правилником, те да у том циљу одреди рокове и врсту података који јој се достављају. Комисија може да захтева од декана да преко служби обезбеди податке о страним високошколским установама ради упоређивања квалитета. О пропуштању достављања података Комисија обавештава декана, односно Савет Факултета и тражи предузимање одговарајућих мера.

О обезбеђењу спровођења утврђених стандарда старају се органи и службе Факултета, а нарочито декан, Наставно-научно веће и Комисија. Комисија у свом извештају нарочито цени остваривање предвиђених стандарда и предлаже органима Факултета доношење одговарајућих одлука и предузимање других мера у циљу обезбеђења испуњења стандарда. Комисија у свом извештају нарочито цени и да ли се поступци предвиђени за оцењивање квалитета спроводе на начин предвиђен Правилником.

Комисија је до сада редовно пратила и анализира квалитет, тј. испуњавање предвиђаних стандарда и на основу свог рада редовно сачињавала извештаје. До сада су сачињена три извештаја. Конкретно, да сада је Комисија сачинила:

1. Извештај о резултатима самовредновања ПФУУБ за академску 2008/09. годину;
2. Извештај о резултатима самовредновања ПФУУБ за академску 2009/10. годину;
3. Извештај о резултатима самовредновања ПФУУБ за академску 2010/11. годину.

Оцене Комисије које су дате у овим извештајима засноване су на чињеницама садржаним у постојећој документацији органа и служби Факултета, тј. информацијама које су чланови Комисије добили на основу непосредног увида у документацију, као и на информацијама које чланови Комисије имају на основу непосредног сазнања.

У Извештају о резултатима самовредновања ПФУУБ за академску 2008/09. годину, на основу целокупне анализе, Комисија је једногласно донела следећи

ЗАКЉУЧАК

1. Правни факултет Универзитета Унион обавља своју делатност у складу са прописаним стандардима.
2. У будућем периоду би требало предузети мере које су препоручене у извештају.
3. Овај извештај на одговарајући начин учинити доступним свим запосленим на Факултету, студентима, као и сарадницима који нису у радном односу на Факултету, али су ангажована на други начин.
4. По истеку шест месеци од дана усвајања овог извештаја, извршити анализу предузетих мера за отклањање недостатака.

У Извештају о резултатима самовредновања ПФУУБ за академску 2009/10. годину, на основу целокупне анализе, Комисија је једногласно донела следећи

ЗАКЉУЧАК

1. Правни факултет Универзитета Унион обавља своју делатност у складу са прописаним стандардима.
2. Овај извештај на одговарајући начин учинити доступним свим запосленим на Факултету, студентима, као и сарадницима који нису у радном односу на Факултету, али су ангажована на други начин.

У Извештају о резултатима самовредновања ПФУУБ за академску 2010/11. годину, на основу целокупне анализе, Комисија је једногласно донела следећи

ЗАКЉУЧАК

5. Правни факултет Универзитета Унион обавља своју делатност у складу са прописаним стандардима.
6. У будућем периоду би требало предузети мере које су препоручене у извештају.
7. Овај извештај на одговарајући начин учинити доступним свим запосленим на Факултету, студентима, као и сарадницима који нису у радном односу на Факултету, али су ангажована на други начин.
8. По истеку шест месеци од дана усвајања овог извештаја, извршити анализу предузетих мера за отклањање недостатака.

Правни факултет Универзитета Унион у Београду обезбеђује и редовну повратну информацију од послодаваца, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената. У том циљу, на Факултету постоји Центар за помоћ студентима у професионалној оријентацији и запошљавању, као и Алумни организација.

б) Квантитативна анализа елемената

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета је постигнут редовним радом Комисије за обезбеђење квалитета и редовним годишњим извештајима које ова комисија сачињава.	+++	Нема	0
Постоји комплетна инфраструктура за систематско праћење и обезбеђење квалитета	+++	Недостатак рачунарског програма за систематско праћење и обезбеђење квалитета	+
Факултет редовно прикупља повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената кроз извештаје и препоруке послодаваца код којих су дипломирани студенти запослени, као и кроз праћење даљег напредовања и усавршавања. Факултет има и алумни организацију која окупља дипломиране студенте.	+++	Одређени број (релативно мали) послодаваца не доставља податке о стеченим компетенцијама дипломираних студената.	+
Подаци о квалитету се прикупљају за сваки семестар у коме се изводи настава, посебно за сваки студијски програм и на крају сваке академске године, те се постиже периодичност процеса прикупљања података о	+++	Ручна обрада прикупљених података, те постоји одређена могућност грешке као и спорост обраде података	+

квалитету.			
Јавност резултата процене квалитета, укљученост резултата процене квалитета у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета, укљученост у годишње извештаје о самовредноснању, у годишње извештаје декана о раду Факултета за сваку академску годину. Укљученост резултата анкете у информатор за студенте, који је јавно доступан и објављен и на сајту Факултета	+++	Релативно мала заинтересованост јавности за резултате процене квалитета	0
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Проширење домена праћења унапређења квалитета	+	Погрешна процена критеријима за самовредновање	0
Увођење рачунарског програма и модела за систематско праћење и обезбеђење квалитета, који би допринели убрзању процеса и његовој систематичности	++	Опасност да постојећа инфраструктура не одговара новим потребама (будућим) у поступку самовредновања	0
Формирање базе података са свим повратним информацијама о квалитету стечених компетенција свих дипломираних студената	++	Непотпуност базе података због недостатка појединих информација	+
Увођење рачунарске обраде периодичних података	+++	Могућност да електронску анкету попуњавају субјекти који нису студенти нашег Факултета, као и упада у систем on-line обраде података.	+
Достављање резултата процене квалитета заинтересованим субјектима путем e-maila	++	Нема	0

ц) Предлог мера и активности за побољшање квалитета